

Ekwo Danelu Onye Mpfuchiru Chileke

Unwu Ízurelu ęno, eze họtaru

¹ O beru l'apha, kwe Jiehoyakimu apha ęto, ọ wataru aburu eze ndu Jiuda; eze ndu Babilonu, ępha iya bu Nebukadineza chita ndu ojoęu iya bya anọ-pee Jierusalemu mgburugburu.

² Tọbudu iya bu; Nnajiuphu mee ę Jiehoyakimu, bu eze ndu Jiuda; yeę ngwa, nọ l'ulo Chileke laa l'ęka Nebukadineza. Nebukadineza tuko iphemiphe ono chiru laa ali Shina; chiru iya je edobe l'ęka eedobeje ęku l'ulo agwa iya.

³ Eze, bu Nebukadineza bya akaru Ashipenazu, bu onye-ishi ndu eleta ibe eze ęnya; bya asu iya g'ọ haru ndu Ízurelu ono ndu ophu shi l'eri ndu eze; yele ndu ophu shi l'eri ndu a maru ępha phe dutaru iya. ⁴ Ndu ophu bu unwokorobya, adudu ęka iphe mebyiru phe; bya adu ubvu l'ęnya; bya aburu ndu nweru egomunggo; bya amaru iphe; bya aburu ndu iphe edoje ęnya ree; bya aburu ndu gbaru g'ęphe a-nodu eje ozi l'ibe-eze. O -hotachaa phe; l'o zia phe opfu ndu Babilonu; yeę g'eedeje iya edede. ⁵ No iya; eze, bu Nebukadineza su g'a nuje phe udu nri, yebe eze erije mboku-mboku g'ęphe riye; o buru mee, yebe eze anguje be ęphe a-nodu anguje. O buru

apha ẹto bẹ a sọru g'e gude zia phẹ iphe. E - mechaa; ẹphe ejeahaaru yẹbe eze ozi.

⁶ Tọbudu iya bụ; a bya ahọo ndu obu. A họta Danẹlu ye iya; waa Hananaya; waa Mishẹlu; wafua Azaríya. Ẹphebedua bụchaaru ndu Jiu.

⁷ Tọbudu iya bụ; onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya bya agushia phẹ ẹpha òphúú. Iphe, ọ gụru Danẹlu bẹ bụ Beluteshaza; bya agua Hananaya Sheduraku. Mishẹlu bẹ ọ gụru Mishaku; bya agua Azaríya Abedinego.

Ama, a huru Danẹlu phẹ

⁸ Obenu lẹ Danẹlu pfuru iya ruhata iphu; sù lẹ ya tee ridu ọdu nri, onye eze erije gude merwua onwiya; ophu ya angudu mee, onye eze anguje. Noo ya bụ; ọ sù onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya jiko g'o kwe gẹ ya te emerwu onwiya l'uzo, du nno. ⁹ Chileke byanu bya emee; Danẹlu du nwoke ono l'obu; imemini Danẹlu bya adu iya.

¹⁰ Tọbudu iya bụ; onye eleta ibe eze ẹnya ono bya asu Danẹlu-a: "Mu atsukwa nnajiuphu mu, bu eze ebvu, bu onye sọru gẹ mu nuje unu ọdu nri ono; yẹ ọdu mee ono. ?A maru; ?unu taa jodunu ẹhu ka ndu unu l'ẹphe bu ogbo ẹji? Eze -huma iya bẹ oo-gbutakwa mu ishi l'opfu ẹhu unu."

¹¹ No iya; Danẹlu bya asu Mẹluza, bu onye ono, onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya yeru g'o leta Danẹlu; waa Hananaya; yẹ Mishẹlu; waa Azaríya ẹnya ono sù iya: ¹² "Jikonu; hunaa anyibe ndu-ozu ngu ama ujiku iri. Iphe, ii-nujeepo anyi bẹ bu ẹba g'anyi taa; nguru mini ye iya. ¹³ E -mechaa l'ị bya egbua anyi lẹ ndu ono,

eri nri eze ono igo maru ndu ọphu ụgbugba pẹ ka ree; ọo ẹpho g'iphe, ị hụmaru gbaru bụ g'ime anyibe ndu-ozì ngu pẹ.” ¹⁴ Ọ bya ekweta iphe, ẹphe pfuru bya ahụa pẹ ama abalì iri.

¹⁵ A nọchaepho abalì iri ono; ọ bya elee pẹ ẹnya hụma l'ẹphe ka ụnwokorobya ọphu eri nri eze phọ ree bya aka pẹ okporokpo. ¹⁶ Ọ bụru iya bụ lẹ Meluza aparu pẹ anụ nri ndu eze yẹ mẹ pẹ ono haa; bya awata pẹ agwọru ine ẹba.

¹⁷ Chileke mee ụnwokorobya ẹno ono; ẹphe maru ẹkwo shii; bya enweru mmamiphe. Teme ọphulenyà nọdu edoje Danẹlu ẹnya; nrwọ nọdu edojefukwa iya phọ ẹnya.

¹⁸ Tọbudu iya bụ; o -rwuẹpho teke eze sùru g'a chitawaru iya rọ ẹphe; onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya bya achita pẹ je edobe l'iphe eze, bụ Nebukadineza. ¹⁹ Eze waa ndu ono, e shi azu ono bya abogbabenu. Ọphu ọ dudu g'ẹphe hakota ono onye ọphu aturu Danẹlu; ọzoo Hananaya; ọzoo Mishelu; ọzoo Azariya. Ẹphe wata ejeru eze ozi. ²⁰ Iphe, bukpo iphe, eze jiru pẹ, bụ iphe, larụ lẹ kẹ mmamiphe; ọzoo iphe edo ẹnya bẹ ẹphe kakota ndu jibya; mẹ ndu emeje ọmamanshi, bụ ndu nọkota l'alì-eze iya; ugbo iri. ²¹ Ọ bụru ẹgube ono bẹ Danẹlu nọ ya phọ jìmujimu jasụ Sayirosu nyibata l'ọkwa eze l'apha mbụ iya.

2

Nrwọ, eze, bụ Nebukadineza rwọru

¹ O bẹ l'apha, kwe Nebukadineza apha labọ, ọ wataru aburu eze; ọ rwokashia nrwọ. Nrwo

ono nọdu atsụ iya l'ẹhu shii. Ọphu mgbenya ekweedu iya atutu. ² Tọbudu iya bu; eze zia g'e je ekuaru iya ndu jibya; me ndu agwugwo; me ndu karu akaka; me ndu maru enya kpokpode g'ephe bya ezeeru iya nrwọ ono, o rworu ono. Ephe tuko bya bya akuru l'iphe eze. ³ Eze su phe: "Mu rworu nrwọ; o buru iphe, atsụ mu l'ẹhu shii ge mu eeshi maru ishi nrwọ ono."

⁴ Ndu maru enya kpokpode bya egude opfu ndu Aramu pfuru nu eze su iya: "Gube eze; nọdukwa ndzu ojejoje! Jiko zenaaru anyibe ohu ngu phe nrwọ obu g'anyi akọoru ngu iphe, bu ishi iya."

⁵ Eze bya eyeeru ndu maru enya kpokpode ono onu su phe: "Mu gbuwaru iya unu tororo. Unu -emedu g'a maru iphe, mu rworu maru iphe, bu ishi iya; l'a lakashia unu iphuriba iphuriba wushi; l'e mee ulo unu g'o bugbaaru ikpozu. ⁶ Obenu le-a; teke o bu l'unu meru; a maru iphe, mu rworu bya amaru iphe, ishi iya bu; mu emeeru unu iphe-oma, ha shii; bua unu obunggo; bya akwabe unu oke ubvu, paru aka. Noo g'o gude mu su unu-a; unu kọoru mu iphe, mu rworu; unu akọo iphe, ishi iya bu."

⁷ Ephe byakwa eyeeru iya onu k'ugbo ebo su iya: "Jiko g'eze zeeruro ndu bu ohu iya iphe, o rworu; g'a kọoru iya iphe, ishi iya bu."

⁸ No iya; eze su phe: "Iphe, mu makahakporu nta-a bu l'oo mboku be unu achila; noo kele ophu unu a-nyata bu le mu gbuwaru unu opfu tororo. ⁹ Le-a: O -buru l'unu te emeduru g'a maru iphe, mu rworu le nrwọ-a; be e kpeakwaru unu ikpe lanu kabuaru unu; noo l'unu chiwaru

idzu l'unu a-bya anọdu adzushi ụka; epfushi opfu, rehuru erehu l'iphu mu gbiriri jasụ mbọku agbanwee. Ọo ya bụ; unu -kọoru mu iphe, mu rwo ru lẹ nrwo-a; mu amakwanuru l'unu a-du-a ike koo iphe, ishi iya bụ.”

¹⁰ Ndu ono, maru ẹnya kpokpode ono bya asụ eze: “Ọ tọ dukwa nemadzu, nọ l'eliphe-a, a-du ike meeru eze iphe ono, oopfu g'e meeru iya ono. Ọphu ọ dukwa eze g'udu iya; ọzoo ike iya ahahabe, sụjewaru ndu jibya alị iya; ọzoo ndu emeje omamanshi; ọzoo ndu maru ẹnya kpokpode g'ephe meeru iya egube iphe ọwa-a, i sụru g'e meeru ngu-a. ¹¹ Iphe, gube eze sụru g'e meeru ngu shihunukakwaru ike. Ọphu ọ dudu nemadzu adu ike ekpuha iya egoshi eze; ghahaepho agwa agwa; ọphu ephe lẹ nemadzu ebukwanu.”

Danẹlu humaru nrwo obu

¹² Ọ buru iphe ono meru g'o gude ẹhu ghuaaha eze egbu shingushingu; ẹhu gbangahu iya. Ọ tua ekemu sụ g'a tukokpoephe ndu maru iphe l'alị Babilonu gbushikota. ¹³ Ekemu eze ono tukonu ekameka jedzuru l'a sụru g'a tuko ndu maru iphe gbushia. E yenu nemadzu g'ephe je achọ Danẹlu yee ọnyà iya phẹ g'e gbua phẹ.

¹⁴ Ọ be teke Ariyoku, bụ onye-ishi ndu nche eze tugburu jeshia egbushi ndu bukota ndu maru iphe l'alị ndu Babilonu; Danẹlu bya ejikpoeppo obu oyi gude mmamiphe yeeru iya onu. ¹⁵ Iphe, ọ jiru Ariyoku bụ: “?Bụ gunu meru g'o gude eze tua ekemu ọphu ada ehuka ehuka egube ọwa-a?” Ọo ya bụ; Ariyoku bya eworu iphe, ada nu

woru kọoru Danẹlu. ¹⁶ Danẹlu bya abahụ bya eje arwọ eze; ẹphe l'iya tua ọnu teke oo-gude bya akọoru iya iphe, o rwọru lẹ nrwọ ono.

¹⁷ No iya; Danẹlu bya alaa unuphu bya eje eworu iphe, ada nụ woru kọoru ọnyà iya phẹ, bụ Hananaya; waa Mishẹlu; waa Azaríya. ¹⁸ Ọ karu phẹ g'ẹphe jepfukwa Chileke, bu l'igwe g'ọ phuaru phẹ obu-imemini; goshi phẹ iphe ọwaa, bụ iphe, e domiru edomi-a; k'ọphu yẹbedua yẹe ndu ọnyà iya; ẹphe lẹ ndu maru iphe l'alì Bábilonu ata atukodu laa l'iswi. ¹⁹ Tọbudu iya bụ; e kpuhaa iphe ono, e domiru edomi ono goshi Danẹlu l'ọphulenyà l'enyashi. O woru ekele kele Chileke ọphu bu l'imigwe.

Ekele, Danẹlu keleru Chileke

- ²⁰ Danẹlu kele Chileke sụ:
 “G'e tua Chileke ẹpha jasụ lẹ
 tuutuutuu lẹ mịimiimii!
 Noo l'ọo ya nwe mmamiphe
 bya enweru ike.
- ²¹ Ọo ya agbanweje mbọku yẹle
 teke iphe e-me.
 Ọ buru iya emeje ndiphe eze
 bya akwatsujekwa phẹ phọ.
 Ndu maru iphe bụ iya anuje
 phẹ mmamiphe ọbu.
 Ndu iphe edoje ẹnya buru iya
 emeje g'iphe doo phẹ
 ẹnya ọbu.
- ²² Iphe, dọ omilomi bya aburu
 iphe, e domiru edomi
 bẹ ookpuhaje ghebe ọnu.

Ọ maru iphe, nọ l'ọchii.
 Ọ buru yẹẹ ìphóró,
 echi echichi bu l'unuphu.
 23 Ọ buru gùbe Chileke kẹ nna
 mu phẹ bẹ mu ekele bya
 aja ajaja;
 noo kẹle i meru gẹ mu
 maru iphe bya emee
 g'ike dọ mu;
 bya emee nta-a;
 gẹ mu maru iphe ono,
 ẹphe arwọ ngu sọ g'i mee
 g'ẹphe maru ono;
 mbụ i meru; a maru iphe,
 eze rwọru lẹ nrwọ."

Danẹlu akọ ishi nrwọ, eze rwọru

24 Tọbudu iya bụ; Danẹlu bya ejepfu Ariyọku,
 bụ onye eze yeru g'o gbushia ndu maru iphe
 l'alì Bábìlọnu ono. O jepfu iya je asụ iya:
 "Te ejehẹkwa egbushi ndu maru iphe l'alì ndu
 Bábìlọnu. Duta mu jepfu eze gẹ mu je akọoru
 iya ishi nrwọ, ọ rwọru."

25 Ọ buru iya bụ lẹ Ariyọku abya emee
 ẹgwegwa duru Danẹlu dujeru eze. O rwua bya
 asụ eze-a: "Mu humakwaru onye e-goshi eze
 iphe, ọ rwọru lẹ nrwọ. Onye ono gbẹkwa buru
 onye shi lẹ ndu a kpọru lẹ ndzụ l'alì Jiuda."

26 Eze sọ Danẹlu-a; iphe, a guru Danẹlu bụ
 Beluteshaza: "Ọ Ìi-dụ ike kọoru mu iphe, mu
 rwọru lẹ nrwọ bya epfuaru mu iphe, ishi iya bụ
 tọo?"

²⁷ Danẹlu yeeru eze ọnu sù iya: “Ọ tọ dukwa onye maru iphe; ọzoo onye emeje ọmamanya; ọzoo onye jibya; ọzoo onye karu akaka, adu ike egoshi eze iphe ono, e domiru edomi ono, eze suru g'e goshi iya ono. ²⁸ Obenu l'o nweru Chileke, bu l'igwe; onye egoshije nemadzu iphe, e domiru edomi. Ọo onye ono wotaru iphe, e-mechaa mee nu l'iphu woru kpuhaa goshi gube eze, bu Nebukadneza. Nrwo, i rwo; yee ọphuleny, i phuru l'egomunggo teke ono, i ze l'iphe-azee ngu ono baa:

²⁹ “Su-a; teke ono, i ze aze ono; gube eze; be ori ngu gbarwuru l'iphe, e-me l'iphu. Ọ buru iya bu l'onye ono, ekpuhaje iphe, e domiru edomi goshi ono kpuhaa iphe, e-mechaa mee nu goshi ngu. ³⁰ A byakwanu l'ehu ke mbedua; o to bukwa l'oo l'oo mu kachaa amaru iphe meru g'o gude e kpuhaa iphe-a, e shi domia edomia goshi mu. Iphe, e goshiru mu iya bukwa k'ophu gube eze a-maru ishi iphe, i rwo le nrwo; maru ishi iphe, i riru l'okpoma ngu.

³¹ “Su-a; gube eze; iphe, i humaru bu iphe, a kuru; o du ge nemadzu. Iphe obu paa ejo aka; teme o ndu echi ke swachaswacha; pfuru l'iphu ngu; ugbugba iya ndu eye ebvu. ³² Iphe, e gude mee ishi iphe ono bu okpobe mkpola-ododo. A bya egude mkpola-ochaa mee okpoma iya yee aka iya. Ọ buru onyirubvu be e gude mee mkputepho iya jasụ l'utapfu iya. ³³ A bya egude igwe mee oshi-okpa iya. A bya eworu igwe gwakobe l'urwa gude mee e -shi l'olu-okpa iya jasụ l'obochi-okpa iya. ³⁴ Tobudu iya bu; giigbukpoe ya pho igo ono; mkpuma kukpofu;

ọle ọ tọ bukwa ẹka nemadzu bẹ e gude kụkpofu iya. Mkpuma ono bya adaa akpurakpu ono l'okpurukpu ọkpa iya ono, e gude ngwaragwa ígwè yẹe ụrwa mee ono; o tsuẹ ya phọ yọgiri yọgiri. ³⁵ No iya; ígwè ono; yẹe ụrwa ono; waa onyirubvu ono; mẹ mkpọla-ọchaa ono; mẹ mkpọla-ododo ono tukoepho g'ọ hakọta tũkaa nanunanu; dụepho g'udzu ẹswa balị, aaphushi l'ụguru l'ẹka eetsuje balị. Pherephere zikashia ya rengurengu k'ọphu bụ l'o to nwedu onye humabaaru udo mee ya. Mkpuma ono, tupyashiru iya nụ ono bya abuerupho oke úbvú, tukoerupho mgboko l'ọphu sweta.

³⁶ “Noo g'ị rwọru iya bụ ono. Nta-a bụ g'anyi bya akaru gube eze iphe, ishi iya bụ. ³⁷ Ọo gube eze bẹ bụ eze ndu bukota eze l'eliphe. Ọ bụru ngu bẹ Chileke k'igwe nuru alị-eze bya anụ ngu ọkpehu; bya emee g'ị dụ ike; mee g'údù ngu paa ẹka. ³⁸ Ọo ngu bẹ o yeru nemadzu l'ẹka; yẹe anụ, bu l'ẹgbudu; yẹe ẹnu, ephe l'eli. O meru g'ọ bụru ngu a-buru eze phẹ g'ẹphe hakọta l'ẹkameka, ẹphe bu. Ọo gubedua bụ ishi iya ono, e gude mkpọla-ododo mee ono.

³⁹ “Ị -buchaerupho eze bẹ onye ọzo a-ọ-tsota ngu. Alị-eze k'ono bẹ ẹnya a-lwa. Ono -gbeshi; ọzo abata. Onye eze k'alị-eze k'ono a-buru onye-ishi ndiphe l'ọphu; ọle ẹnya a-kabakpọo ya rọ alwalwa. Ono bụ iya bụ onyirubvu ono. ⁴⁰ K'ẹno e-mechakwarọ dufukwapho. Ono e-shihu ike g'ígwè; noo kẹle ọ tọ dudu iphe, ígwè te egwejedu arakabya. Ọ bụru g'ígwè etsupyashije iphe ono bụ g'oo-tsukpọshi alị-eze ọphu ọ bapfutaru; gwee ya arakabya. ⁴¹ Ọbochi-ọkpa iya yẹe

mkpushi-okpa iya ono, e wotaru igwè gwakọbe l'urwa gude mee ono; nọ-chiru ęnya ali-eze ono teke oo-mecha kekashia onwiya ekekashi; ọle o nweru ndu ophu e-shihu ike g'igwè; ọo ẹpho g'i humaru iya bu g'oo-du; igwè, a gwakoberu urwa. ⁴² O buru ẹgube ono, mkpushi-okpa iya ibiya ophuu a-buru igwè; ibiya ophuu aburu urwa ono bu g'ali-eze ono a-du; ibiya lanu e-shihu ike; ibiya ophuu a-du nyegenyege. ⁴³ Oo ẹgube ono, i humaru l'e wotaru igwè gwakọbe l'urwa, a gworu agwogwo ono; bu ge ndu ono a-nodu a-gwa onwophe ngwaragwa l'alugba nwanyi. Ole ẹphe taa byadu atugba buru nanu; ẹgube ono, e tee wotajedu igwè gwakọbe l'urwa g'o tugba ono.

⁴⁴ “O buru teke ndu ono, a-buru eze ono be Chileke k'imigwe e-gude ẹka iya meta ali-eze ophu a ta abyadu e-mebyishi. Ophu o dudu onye byaru a-nochibaa okwa eze k'ono. Oo-kupyashikota ali-eze ono g'o ha gwee phe arakabya mee ẹphe taa dubaedu; yebedua anodu jasu le tuutuutuu le mijimiimii. ⁴⁵ Oo ya bu ophulenyanya ono, i phuru huma mkpuma, a kukpotaru l'eli ubvu; ophu o budu ẹka nemadzu be e gude kukpota iya ono; mbu mkpuma ono, tukposhiru igwè yee onyirubvu yee urwa; waa mkpola-ochaa yee mkpola-ododo tsua ya pyakapyaka ono.

“Oo Okalibe, bu Chileke, kangokotaru nu; goshiru eze iphe, e-mechaa mee l'atatiphu. Noo iphe, gube eze rworu bu onoya; teme iphe ono, mu suru l'o bu ono buru iphe, o bu eviya.”

Eze akwabẹ Danẹlu oke ùbvù

⁴⁶ Tọbudu iya bụ; eze, bụ Nebukadineza daẹpho kpurumu woru iphu bube l'alị gude kwabẹ Danẹlu ùbvù; bya asụ g'e gude iphe-ngweja; yẹe ùnwù-isensu gwaa Danẹlu g'aagwajẹ iphe-a. ⁴⁷ Eze bya asụ Danẹlu-a: “Oo eviya; Chileke ngu bụ Chileke nwekọta agwa, nọkota nụ; bya aburu Nnajiuphu, nwekọta ndu eze l'ophu; bya aburu onye ekpuhajẹ iphe, e domiru edomi goshi; noo kele ọwa-a bẹ i kọtakpoerupho g'ọ dọ.”

⁴⁸ Eze bya eworu oke ọkwa nụ Danẹlu bya anushia ya ikpoto iphe, dugbaa okee okee; bya emee ya onye-ishi, a-nọdu elekọta alị ndu Bábilọnu l'ophu; bya emee ya onye-ishi l'iphe, bukpo ndu maru iphe l'alị ndu Bábilọnu l'ophu.

⁴⁹ Danẹlu bya arwọo eze; ọ bya eworu Sheduraku; yẹe Mishaku; waa Abedinego mekwaaphọ ndu bụ ishi mgbazi l'alị Bábilọnu; obenu lẹ Danẹlu bẹ e meru o buru l'ibe eze.

3

Agwa Nebukadineza

¹ Tọbudu iya bụ; eze, bụ Nebukadineza bya egude mkpọla-ododo kpua oke ntẹkpe. Ogologo ntẹkpe ọbu bẹ bụ ọnyeka iri l'ise; ọsa ọsa iya buru ọnyeka lanụ lẹ mkpirikpu iya. O je l'ẹka dọ baswaa lẹ Dura, nọ l'alị Bábilọnu je apfube iya. ² No iya; eze, bụ Nebukadineza bya ezia ozi; e kukọo ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi mkpukpu l'ẹnya iya l'ẹnya iya; mẹ ndu ọphu ọkwa phẹ tsotaru ndu-ishi lẹ mkpukpu; mẹ ndu

bụ ishi mgbazi; mę ndu edoru eze okpoga; mę ndu-ikpe; mę ndu-ishi ndu-ikpe; mękpoo iphe, bukotakpoo ndu nweru okwa l'alị ono l'ophu; g'ẹphe bya g'e dobe oke ntẹkpe ono onu, bụ ntẹkpe, onye eze ono, bụ Nebukadineza kpuru dobe ono. ³ Ọ bụru iya bụ lẹ ndu oke-okwa ono abya edzugbua g'a guru pẹ ono: ndu nọchiru ẹnya eze; mę ndu-ishi l'alị ono; mę ndu-ishi mgbazi; mę ndu edoru eze okpoga; mę ndu-ikpe; mę ndu-ishi ndu okwa-ikpe; mękpoo iphe, bukotakpoo ndu nweru okwa l'alị ono l'ophu; g'ẹphe bya g'e dobe oke ntẹkpe ono onu, bụ ntẹkpe, onye eze ono, bụ Nebukadineza kpuru dobe. Ẹphe bya apfuru l'atatiphu oke ntẹkpe ono.

⁴ Onye arajẹ ọrà bya arashia ya ike sụ: “Unu gebekwa-o! A sụru-a; unubẹ oha l'ophu; unubẹ ndu alị, nọnu; mę ohamoha, opfu-alị pẹ dughbaa iche iche; ⁵ teke unu nọmaru ọda opu; bya anuma ọda ototo; waa ọda ogelenda; mę k'ogumogu; waa ọda une; mę k'ụpyi; męwaro ọda iphemiphe ọzo, dughbaa nụ; unu adaa kpurumu baaru iya eja; mbụ oke ntẹkpe mkpọlaododo ono, eze, bụ Nebukadineza kpuru dobe ono. ⁶ Sụ-a; onye ta adaduru l'alị baa eja bẹ ee-chie l'oke oku, enwu phoophoophoo teke ono teke ono.”

⁷ Ọ bụru iya bụ l'anuma, ndu kuru l'eka ono nọmaru ọda opu ono; mę k'ototo; mę ọda ogelenda; mę k'ogumogu; mę k'une; mę k'ụpyi; mę ọda iphemiphe ọzo, dughbaa nụ ono; oha l'ophu; mękpoo ndu alị, nọnu; mę ohamoha, opfu-alị pẹ dughbaa iche iche ono tuko daa

kpurumu baaru oke ntekpe ono eja, bu ntekpe, eze, bu Nebukadineza kpuru.

Ọkpoma, du ndu no l'eka Chileke

⁸ No iya; o buru teke ono be o nweru ndu Babilonu, byaru bya epfuahaa iphe, ndu Jiu meru. ⁹ Epe byapfuta Nebukadineza bya asu iya: "Nodukwa ndzu ojejeje; gube eze!" ¹⁰ Suga; "Eze; i turu ekemu su g'iphe, bukpo onye numaru oda opu; bya anuma oda ototo; waa oda ogelenda; me k'ogumogu; waa oda une; me k'upyi; mewaro oda iphemiphe ozo, dugbaa nu; daa kpurumu l'ali baaru oke ntekpe ono, e meru le mkpola-ododo ono eja. ¹¹ L'onye adaduru kpurumu baa eja be ee-chie l'oku, enwu phoophoophoo. ¹² Ole o dukwanuru ndu Jiu; ndu i yeru g'ephe nodu le mgbazi ali Babilonu; ndu epha phe bu Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego; te eyekwaru ngu onu; gube eze! Epe te ejeduru agwa ngu phe ozi; ophu epe abaduru iphe, i kpuru akpukpu ono eja."

¹³ Oo ya bu; ehu ghushiahaa Nebukadineza egu ikike kpọ. O zia g'e je achitaru iya umadzu eto ono, bu Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego. A bya achita phe bya edobe l'iphe eze. ¹⁴ Eze, bu Nebukadineza su phe: "Oowaa! Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego! ?Unu dupho nno l'unu jikaru l'unu te ejeduru agwa mu phe ozi; ophu unu abaduru oke ntekpe mu, e meru le mkpola-ododo-a eja; mbu ntekpe ophu mu gude eka mu kpa dobe? ¹⁵ Ole-a; teke obu l'unu kwakobewaru nta-a; unu - numaepho oda opu; bya anuma oda ototo; waa

oda ogelenda; mẹ k'ogumogu; waa oda une; mẹ k'ụpyi; mẹwaro oda iphemiphe ozo, dughbaa nu; unu -da kpurumu baaru ntekpe-a, mu meru-a eja; be oo-dushikwa ree ike. Obenu teke unu ta abaduru iya eja; l'a paru unu teke ono teke ono chie l'oku, enwu phoophoophoo. ?Bu onye bukwanu chi obu, l'a-du ike dzoo unu l'eka mu?"

¹⁶ Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego yeeru eze onu su iya: "Gube Nebukadineza; opfu ono ta abukwa iphe, anyi e-yeru ngu onu.

¹⁷ O -buru l'a chiru anyi ye l'oku-a, l'enwu phoophoophoo-a be Chileke, anyi ejeru ozi adukwa-a ike lofuta anyi l'ime iya. Teme o je l'adzota anyi l'eka gube eze. ¹⁸ Teke o to dumeka; g'anyi mekwaa ya g'o doo ngu enya gube eze; anyi te ejekwaru agwa ngu phe ozi; ophu anyi abakwaru oke ntekpe ono, i kpuru dobe ono eja."

Oke oku, enwu phoophoophoo

¹⁹ Ehu ghushiahaa Nebukadineza egu ike. O woru iphu gbanwuberu Sheduraku; waa Mishaku; waa Abedinego ehuka ehuka. O debilihu karu g'e eme oku ono; g'o kabaa ata ririri ugbo esaa eme le g'o gbaru g'o du.

²⁰ O bya atua ekemu su ge ndu ojogu iya, kachaa okpehu woru egbu kee Sheduraku; waa Mishaku; yee Abedinego chiru ye l'oke oku ono, enwu phoophoophoo onoya. ²¹ A bya egude ephe n'eto tuko ephe l'uwe mgbanu phe; me uwe agada phe; mekpoo okpulishi phe; mekpoo uwe ozo, ephe yegbaaru; tuko phe tsukoo chiru ye l'oke oku ono, enwu phoophoophoo ono.

²² Ekemu ono, eze tųru ono dunuka ęhuka ęhuka; teme ọku ọbu nwonuka phoophoophoo k'ọphu ire iya jikotaru ndu ono, pataru Sheduraku; yęe Mishaku; waa Abedinego ono; woru kegbushia. ²³ Ọmadzu ęto ono, e keru ęgbu ono, bu Sheduraku; yęe Mishaku; waa Abedinego tuko buru l'oke ọku ono, enwu phoophoophoo ono ke wuu.

²⁴ G'ęjia epfu-a; Nebukadineza kwolihi l'oshi ęka ọ nọ; ęka ọ humaru iphe, du iya biribiri. Ọ su ndu agbazijeru iya olu: “?Tọ bunu-a ọmadzu ęto be e keru ęgbu chie l'ọku-a?”

Ęphe su iya: “Ee eze; ọ kwa iya-a.”

²⁵ Ọ su phe: “Unu lenu! Mu humakwaru ọmadzu ęno, e keduru ęgbu, aghapherọ g'ọ du phe l'ime ọku ọbu; ọphu ọ dudu iphe, mekaru phe nu. Onye ọphu kwe phe ęno du ge nwa agwa!”

Nebukadineza ekele Chileke ekele

²⁶ Tọbudu iya bu; Nebukadineza bya akpıritaru l'onu oke ọku ono, enwu phoophoophoo ono bya araa ya arara su: “Unube Sheduraku; waa Mishaku; yęe Abedinego; unube ndu ejeru Chileke, bu Ọkalibe-kangokotaru-nu ozi; unu futawaro-o! Unu byawarọ l'ęka-o!”

Ọ buru iya bu le Sheduraku; yęe Mishaku waa Abedinego eshi l'ọku ono lufuta. ²⁷ Iphe, bukpuo ndu ono, nweru ọkwa ono; mbu ndu nọ-chiru ęnya eze; me ndu-ishi le mkpukpu; me ndu ọphu ọkwa phe tsotaru ndu-ishi le mkpukpu; me ndu mgbazi ibe eze ono g'ęphe ha zeru gidigidi bya asọ-pee phe mgburugburu. Ęphe huma l'ọku

ta adudu iphe, o meru ndu ono l'ęhu; ọphu o ketaduru g'ọ ka mma l'ọo ęgbushi phe; ọphu ọ dudu iphe, ọku meru uwe phe; ọphu ẹphe eshikpodanu ẹnwuru ẹnwuru.

²⁸ Nebukadineza sụ: “Mu ekele Chileke ke Sheduraku; waa Mishaku; yęe Abedinego ekele; mbụ Chileke, yeru ojozi iya; ọ bya adzọta ndu-ozu iya, bu ndu kweru nkiya; woru ekemu, eze tųru hua l'alı; bya eworu ishi ndzų phe tųa; me ọ -beta ọphu ẹphe e-woru ozi jeeru; ọzoo woru ẹja baaru iphe ọzo, abudu Chileke phe. ²⁹ Nta-a be ekemu mu atų bu; g'ọha l'ọphu; mekpoo iphe, bukpo ndu alı, nonu; me ọhamoha, opfulı phe dugbaa iche iche; onye pfubyiru Chileke ke Sheduraku; waa Mishaku; yęe Abedinego; l'ębua onye ono bokashia; woru ọlo iya mee ikpọzu; noo kele ọ tọ duedu iphe ọzo, a-du ike adzọta nemadzų ęgube-a, Chileke dzọtaru-a!”

³⁰ Ọ buru iya bu l'eze abya apalia ọkwa Sheduraku; yęe Mishaku; waa Abedinego; mee phe; ẹphe kabaa shii l'alı ndu Babilonu.

4

Nrwọ k'ębo, Nebukadineza rworu

¹ Ọwa-a bu ozi, mube eze, bu Nebukadineza l'ezi g'e zidzuru ọha l'ọphu; mekpoo iphe, bukpo ndu alı, nonu; me ọhamoha, opfulı phe dugbaa iche iche le mgboko mgburugburu:

“G'ęhu dukwa unu guu dųa k'etsutsu iya!

² “Ọotso mube Nebukadineza utso ge mu dooru unu iphe-ọhumalenya; me iphe, du biribiri, Chileke, bu Ọkalibe-kangokotaru-nu meru mu.

³ “Iphe-ọhumalenya Chileke
paru ẹka.

Teme o dukwapho oke ebvu;
mbu iphe, du biribiri,
oomeje.

Eze, o bu be oo-buru jasu
l'ojeje.

O je aburu ishi;
e -shi l'ogbo sweru ogbo.

⁴ “Su-a; mube Nebukadineza noro tusaru ehu
l'ime ulo mu; eku nodu abyaru mu kugbukugbu.

⁵ Mu rworu nrwo, mu rwochaaru ndzu guhu
mu. Le ge mu ze l'eli iphe-azee mu be iphe, abyae
mu pho l'oriri; me iphe, mu aphu l'ophulanya
yeru mu ebvu. ⁶ O buru iya bu le mu abya
atu-a ekemu su g'a tuko ndu maru iphe l'ali
ndu Babilonu chitaru mu g'ephe koru mu ishi
nrwo obu. ⁷ O be ge ndu jibya; me ndu emeje
omamanshi; me ndu maru enya kpokpode; me
ndu karu akaka wuru bya; mu bya ezeeru phe
nrwo obu; ophu ephe adudu ike koru mu iphe,
ishi iya bu. ⁸ O be l'ikpazu iya; Danẹlu bya abya
l'iphu mube eze; mu bya ezeeru iya nrwo obu.
Danẹlu ono be a guru Beluteshaza. O buru agwa
mube eze be a guru iya ono; teme unme k'agwa
ophu du nsọ nodu iya l'ehu.

⁹ “Mu su iya: ‘Beluteshaza; onye-ishi ndu jibya.
Mu mawaru l'unme k'agwa, du nsọ be du ngu
l'ehu; ophu o dudu iphe, e domiru edomi, atsuje
ngu l'ehu amaru. Owaa be bu nrwo, mu rworu.
Jiko koru mu ro ishi iphe, o bu. ¹⁰ Wakwa iphe,
mu humaru ẹka mu ze azee l'iphe-azee mu bu
owa-a: Mu jeshiaru ele enya; mu huma oshi,

pfuru l'echi mgboko gędegede. Oshi ọbu paa ephekerephe ephekerephe. ¹¹ Oshi ono vua bya ajaa àjàjà shihu ike shingushingu kpọ. Eli eli iya je asụ-pfuru l'igwe; mgboko l'ophu hụma-dzuru iya. ¹² Ẹkwo iya nọdu ama ntumatu; ẹme ọ mia deru yẹkete; mbụ ẹ mebyi iya sụerupho ndiphe l'ophu eriri. Ọ bụru ẹ mkpula iya bẹ anụ, bu l'ẹgbudu atụkoje nọdu; l'ookpuchikọta phe; ẹnu, ephe l'eli bugbaaru l'ẹkali iya. Iphe, bụkpoo iphe, e meru dobe ẹ mgboko bụru akpuru iya bẹ ẹphe tukuroru eri.

¹³ “ ‘No iya; mu zẹ azẹe l'iphe-azẹe mu ono; mu hụma onye-nche bya aburu onye dụnso. O shiẹpho l'igwe lufuta. ¹⁴ Ọ raa ya arara rashia ya ike sụ: “Gbutsua oshi ono egbutsu; kọshia ya ẹkali. Chishia ya ẹkwo; tũkashia akpuru iya nanunanu. G'anụ, kuru iya ẹ mkpula wũkashihukwa; ẹnu, bugbaa ya l'ime ephekashihukwapho! ¹⁵ Obenu l'upfu iya; yẹle ọgbarabvu iya bẹ aa-ha l'alị; rị-phua ya ẹgbirigba-ígwè; yẹe k'onvirubvu; parụ iya haa l'ẹka ono gẹ yẹe ẹswa, nọ l'ẹgu tụa ya. G'iji, shi l'igwe kwaa kpua ya. G'o je gẹ yẹle anụ-ẹgbudu tụa ya l'ime ẹgbudu, dụn ẹ mgboko. ¹⁶ G'e wofu iya egomunggo kẹ nemadzụ; woru egomunggo anụ-ẹgbudu woru nụn iya. G'ọ nọ ẹgube ono gbiriri jasụ apha ẹsaa awụya ya l'eli. ¹⁷ Ndu turu ekemu-a bụn du nche; ọ bụru ndu dụn sụru l'onoo g'ọo-dụn bụn onoya. Ọ kwanụ iya bụn g'iphe, bụn ndu nọ ndzụn amaru ẹ Ọkalibe-kangokotaru-nụn bụn onye ndu eze ndiphe mgburugburu nọ l'ẹka; ọ bụru onye Chileke turu obu iya onyo k'anunu iya bẹ ọo-nuje iya; m'obeta ọ bụru onye

ẹnya kachakpọo alwalwa l'unwu-eliphe l'ophu.”

18 “ ‘Sụ-a; noo nrwọ, mube Nebukadineza rwọru bụ ono. Ọ bụru gẹ gubedua, bụ Beluteshaza kọwaro iphe, ishi nrwọ ono bụ. Noo kele ọ tọ dudu mę onye lanu lę ndu maru iphe l'alị-eze mu, duru ike kọoru mu iphe, ishi iya bụ. Obenu l'ii-du-a ike; kele unme k'agwa ophu du nsọ bę nọ ngu l'ẹhu.’

Ishi nrwọ ono

19 “Mu pfuchaa iphe ono; ọ tufu Danẹlu ẹhu; bya akpọo ya opfu. Danẹlu ono bụ onye a guru Beluteshaza. Mu sụ iya; ‘Beluteshaza; gẹ nrwọ obo; ozo ishi iya ta atufushi ngu rọ ẹhu ẹgube ono!’

“Beluteshaza sụ: ‘Nnajiuphu mu; gẹ nrwọ-a vuchiaru ndu ị du ashị l'ẹnya! G'ishi nrwọ ono mechia l'ẹhu ndu ohogu ngu! 20 Gube eze; oshi ono, ị humaru, vutaru bya ajaa àjàjà shihu ike shingushingu kpọ ono; eli eli iya je asụ-pfuru l'igwe; mgboko l'ophu huma-dzuru iya; 21 ẹkwo iya nọdu ama ntumatu; teme ọ mia deru yekete; mbu lę mebyi iya suerupho ndiphe l'ophu eriri; ọ bụru lę mkpula iya bę anu, bu l'egbudu atukoje nọdu; l'o kpuchikota phe; nwekwarupho ekali, suru k'ophu ẹnu, ephe l'eli kparu ẹpfune l'eli iya. 22 Oshi ono bukwa gubedua l'onwongu eze. Ọ kwa gubedua vutaru bya adu okpehu ẹgube ono. Ọ bụru ụdù ngu vuru vutarwua imigwe ono; ị bụru eze oha l'ophu jasụ l'eka igwe beru alị beru.

23 “ ‘Gube eze humaru onye-nche, du nsọ, shi l'imigwe futa, byaru bya asụ: “Gbutsua oshi ono

woru iya mebyishia; ọle g'a hakwaa upfu iya g'ọ bvuru l'alì; ọgbarabvu iya akwaa l'alì. G'a rì-phua ya ẹgbirigba-ígwè; yẹe k'on'yirubvu. Gẹ yẹle ẹswa, nọ l'ẹgbudu tua ya. G'iji, shi l'igwe kwaa kpua ya. G'ọ je gẹ yẹle anụ-ẹgbudu tua ya l'ime ẹgbudu; gbiriri jasụ apha ẹsaa aghata.”

²⁴ “ ‘Sụ-a eze; wakwa ishi iya bụ ọwanawa: Ọ kwa iphe, Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nụ sụru l'oo-me l'ẹhu gube nnajiuphu mu, bụ eze bẹ ì hụmaru ono. ²⁵ Aa-chifū ngu l'ẹka nemadzū anọduje. L'i je gụ l'anụ-ẹgbudu eburu. L'e mee ngu l'ì taahaa ẹswa g'eswi. Noo ẹka ì-nọdu; ìji, shi l'igwe akwaa kpua ngu. L'ì nọo ya ẹgube ono apha ẹsaa; jasunupho teke ì-maru lẹ Ọkalibe-kangokotaru-nụ bụ onye ndu eze ndiphe mgburugburu nọ l'ẹka; ọ bụru onye Chileke tūru obu iya onyo k'anunu iya bẹ ọo nūje iya. ²⁶ Ọ bụru ẹgube ono, a tūru ekemu sụ g'a haa upfu oshi ono; yẹe ọgbarabvu iya g'ọ nọdu l'alì l'ẹka ono; bụkwapho g'aa-nụ-phu ngu alì-eze ngu azū mẹ ì -maerupho l'ọo Chileke bụ eze. ²⁷ Ọo ya bụ lẹ-a; gube eze; kwekwa nata idzua, mu abya achiru yeru ngu-a! Watakwa eme iphe, pfuru nhamunha gude haa eme iphe-ẹji; l'ì wata emeru ndu aakpa ẹhu ree gude haa ẹjophe, iimegbabẹ. G'a maru ?ẹhu a-dụ ngu guu dūriberu?’ ”

Nrwo Nebukadineza avu

²⁸ No iya; e mecha; iphemiphe onoya mekotaepho l'ẹhu Nebukadineza. ²⁹ Lẹ g'a nọchaerupho ọnwa iri l'ẹbo g'ọ rwochaaru

nrwọ ono; ọ nọdu l'oma ọlo ibe eze iya, bu l'ulo-eli iya, nọ l'alị ndu Bábilọnu; bya atuko oma ọlo ono tsoru aghaphe. ³⁰ A nọnyaa ọ sụ: “Unu hụmawaru gẹ mkpụkpu Bábilọnu habe shii! Ọ kpọo mbeđua gude ẹka mu kpua ya g'ọ buru ẹka mu e-buru eburu. Ọ buru ike dọ mu nọ bẹ mu gude kpua ya; gude goshi g'akpabiri mu habe shii.”

³¹ Ọ kpụkwaduru-a iphe ono l'ọnu epfu; ọ numa olu-opfu, e shi l'imigwe pfua sụ: “Gube eze, bu Nebukadineza; wakwa iphe, a tu-buru l'ẹhu ngu baa. Ike, i shi gude buru eze bẹ a nataakwaru ngu! ³² Aa-chifu ngu gẹ gule amadu ta anọhe; g'i je gẹ gụ l'anụ-ẹgbudu buru; g'i je ata ẹswa g'eswi; taa ya nno gbiriri jasụ apha ẹsaa awua ngu l'ishi; jasụ teke ịi-maru lẹ Ọkalibe-kangokotaru-nu bu onye ndu eze ndiphe mgburugburu nọ l'ẹka; ọ buru onye Chileke turu obu iya onyo k'anunu iya bẹ ọo-nuje iya.”

³³ Epfupfu, oopfu iya; ọ nwuaru Nebukadineza g'o pfuru. A chifu Nebukadineza l'ẹka nemadzu anọduje; chiru iya ye l'ẹgbudu; o je ataahaa ẹswa g'eswi. Iji, shi l'igwe kwaahaa kpuahaa ya l'ẹhu. Ọ nọo l'ẹgbudu jasụ ẹgbushi iya hachaephọ lọshii lọshii g'ẹba ugo; nvọ ẹka rishichaa ya gẹ nvọ ẹnu.

Izimanu alwa eze azu

³⁴ “A nọchaephọ apha ẹsaa onoya; mube Nebukadineza nọdu l'ẹgbudu ẹka ono palia ẹnya imeli; egomunggo lwaahaa mu l'ọrù iya. Mu tuahaa Ọkalibe-kangokotaru-nu ẹpha; jaahaa

ya ajaja; kwabẹahaa ya ùbvù; mbụ onye ono,
nọ ndzụ ojejoje onoya.

“Ishi, ọ bụ bẹ ọo-buru
jasụ l'ojejoje.

O je aburu eze; e -shi l'ogbo
sweru ogbo.

³⁵ O tọ dudu iphe,
ọ guberu nemadzu,
nọ lẹ mgboko
mgburugburu.

O buru iphe, dụ iya ree
bẹ oomejeru unwu
imigwe mę ndiphe
l'ophu;
ophu ọ dudu onye
alọ-phu iya ẹka azụ;
ophu ọ boro kẹ jia ya:
'?Bụ gụnu meru iphe,
i meru ọwa-a?'

³⁶ “No iya; egomunggo lwaę mu phọ l'oru
iya; ùbvù, mu shi nweru; mę akpabiri mu ono
lwaphutakotaru mu azụ. A wata mu akwabẹ
ùbvù ọzo; g'a kwabeje onye eze. Ndu shi
anọduje akpọ-ziru mu ụzo; mę ndu a maru ẹpha
phẹ l'alị-eze mu bya achọ mu hụma. A bya
eworu ike, mu shi gude buru eze nụ-phu mu
azụ; nughata g'o shi dụ lẹ mbụ. ³⁷ Nta-a bẹ
mụbe Nebukadineza ekele eze k'imigwe ekele;
bya akwabẹ iya ùbvù; bya ekutsekwa iya phọ.
Iphemiphe, oome pfuru nhamunha bya adukota
ree; ọzo bụ lẹ ndu eku onwophe bẹ ọduje ike
kuzeta ali.”

5

Ẹka deru iphe l'igbulọ

¹ Eze, bu Belushaza bya eshia nri oke ọbo-iphe bya ezia ndu a maru ẹpha phẹ l'alì-eze iya unu umadzu labọ l'umadzu ukporo iri. Ẹphe bya adọru tuko nguahaa mẹe. ² A ngunyaepho mẹe ono; Belushaza karu g'e je achita okoro, e meru le mkpọla-ododo; me ke mkpọla-ọchaa, nna iya, bu Nebukadineza chitaru l'eze-ulo Chileke le Jierusalemu. O zia g'e je achita iya g'ẹphe gude ngua mẹe; yele ndu ono, a maru ẹpha phẹ ono; me unwanyi, ọolu alulu; me ndu ọphu o to ludu okpobe alulu. ³ E je achitaru iya iphemiphe ono, e meru le mkpọla-ododo ono, bu iphe, a chitaru l'eze-ulo Chileke le Jierusalemu; ẹphe gude nguahaa mẹe; mbu yele ndu a maru ẹpha phẹ l'alì-eze iya; me unwanyi, ọolu alulu; me ndu ọphu o to ludu okpobe alulu. ⁴ Ẹphe nodu angu mẹe ono ekele agwa ọphu e meru le mkpọla-ododo; me ke mkpọla-ọchaa; me ọphu a kpuru l'onvirubvu; me ke mgborìgwè; me k'oshi; me ke mkpuma.

⁵ A bya ele ẹnya; mkpushi-ẹka nemadzu chafuta bya awata ede iphe l'igbulọ; l'iphu ẹka oroku suru l'ulo ibe eze l'ẹka ono. Eze nodu elekpọepho ẹka nemadzu ono ẹnya; o nodu ede iphe ono. ⁶ Eze gbachihuepho nchi. Ndu guahaa ya gu-mihu iya; k'ọphu ikpere kugbabecharu iya akugbabe; okpa tsukota iya mẹe. ⁷ Eze chishia mkpu su g'e je ekuaru iya ndu emeje omamanshi; me ndu maru ẹnya kpokpode; me ndu karu akaka. Eze su iphe,

bukpoo ndu mmamiphe ono, nọ l'ali Bábilonu ono: "Onye duru ike guta iphe-a, e deru l'igbulọ-a bya akọoru mu iphe, ishi iya bu be ee-ye uwe mgbalanu, du uswe-uswe; l'a bya anyabe iya iyagba, e meru le mkpola-ododo; teme o buru iya aburu onye k'eto le ndu kachaa shii, bu phe bu ndu-ishi l'ali-a." ⁸ O buru iya bu l'iphe, bukpoo ndu-mmamiphe l'ali-eze ono abata. Ophu o dudu onye duru ike guta iphe, e deru; ophu o dudu onye duru ike ko iphe, ishi iya bu. ⁹ Ndu kabakpo agụ eze; o kabaa agbachihu nchi; ophu ndu ono, a maru epha phe l'ali-eze iya ono amakpoda iphe, e phe e-me.

Eze eku Danẹlu

¹⁰ Eze-nwanyị numa olu eze; yee ndu-ishi iya bya abatashia l'ulo ono, a nọ eri nri obo-iphe ono. O bya abata bya asu: "Gube eze; ge ndu ngu bukwaru ojeje! Ge meji ta atofukwa ngu! Ophu i gbachihushi nchi du g'i du ono! ¹¹ L'ali-eze ngu-a be o nweru onye unme k'agwa ophu du nsọ bu l'ehu. Teke nna ngu shi buru eze be onye obu shi egoshije le ya nweru egomunggo; buru onye iphe edoje enya; bya aburu onye maru iphe. O buepho le mmamiphe iya ha ge k'agwa. Nna ngu, bu eze, bu Nebukadineza shi mee ya onye-ishi ndu jibya; me ndu emeje omamanshi; me ndu maru enya kpokpode; me ndu karu akaka. ¹² Noo kele unme ophu dugharu ree eka nọ iya l'ehu. Iphe nodu edoje iya enya ree; teme o nweru egomunggo, e gudeje ako iphe, nrwọ bu. A -tua ilu l'o ko iphe, e pfuru. Iphe, atsu l'ehu l'o goshi g'ee-me iya; mbu

Danẹlu. Iphe, eze guru iya bu Beluteshaza. Oo ya bu; g'e je ekua Danẹlu g'ọ bya akọo iphe, iphe-a bu."

¹³ E je ekunaa Danẹlu; ọ bya apfuru l'iphe eze. Eze bya asu Danẹlu: "'Ọ kwa l'i bu Danẹlu; onye yi le ndu nna mu, bu eze kpuru le ndu eshi l'ali ndu Jiuda? ¹⁴ Mu numaru udu ngu; l'a suru l'unme k'agwa ophu du nsọ nọ ngu l'ehu. A suru l'i kwaru enya; iphe nọdu edoje ngu enya; teme i maru okpobe mmamiphe. ¹⁵ Ndu mmamiphe me ndu emeje omamanshi be e jewaru ekuaru mu g'ephe bya agua iphe-a, e deru l'eka-a; koo iphe, ishi iya bu; ophu ephe adudu ike koo ya. ¹⁶ Mu numa l'ikoje iphe, adudu onye maru iya nu; teme iphe, tufuru ehun nọdu edoje ngu enya. Oo ya bu le-a; o -buru l'i duru ike gua iphe ono, e deru l'eka ono; kooru mu iphe, o bu; l'e ye ngu uwe-mgbalanu, du uswe-uswe; l'a nyabe ngu iyagba, e gude mkpola-ododo mee; teme l'i buru onye k'eto le ndu kachaa shii, bu phe bu ndu-ishi l'ali-a."

Ikpe Chileke

¹⁷ Tobudu iya bu; Danẹlu bya eyeeru eze onu su iya: "G'iphe-oma ngu duru ngu ro! Woruro obunggo, i gege ebu mu bua onye ozo! O le o to kposhidu ge mu ta aguru gube eze iphe ono, e deru edede ono. Mu -guchaa ya; mu akooru ngu iphe, e deru obu.

¹⁸ "Su-a eze; Chileke, bu Okalibe-kangokotaru-nu meru nna ngu, bu Nebukadineza eze; bya emee ya; o paa eka; bya emee ya; o du biribiri; bya adu ubvu l'enya.

19 Eshinu ọ nuru iya ọkwa, ha shii egube ono; be ọ nuru iya ọha l'ophu; me ndu ali, nonu; teme ndu opfu-ali phe dugbaa iche iche shi anọduje anma pyaapyaapya l'iphu iya; atsu iya ebvu. Onye ọ du iya g'o gbua l'o gbua; onye ọ du iya g'o dobe ndzu; l'o dobe iya ndzu. Onye ọ du iya g'ọ palia ọkwa iya l'ọ palia ya; onye ọ du iya g'o mee g'ọ buru onye ẹnya lwaru; l'o mee ya. 20 O be teke etse etsetse bahu ru iya l'obu; o gude eku-onwonye swichia obu; a chifu iya l'aba-eze; bya anafu iya ubvu, e shi akwabeje iya. 21 A chifu iya l'eka nemadzu anọduje; bya anu iya egomunggo anu-egbudu. Ephe le nkafu-igara-osa je aswihaa oswi. O taahaa eswa geswi; iji mgboko wata iya awu ehu; gbiriri jasu o bya amaru le Okalibe-kangokotaru-nu bu onye ndu eze ndiphe mgburugburu no l'eka; teme o buru onye Chileke turu obu iya onyo k'anunu iya be onuje iya.

22 "Su-a; gube Belushaza, bu nwa iya bya afuta; bya atuko iphemiphe ono makotaru; ophu i kuzetakwarupho onwongu. 23 I gbeshi bya asu le gu le Nnajiuphu ophu bu l'imigwe suru atutu. E je achitaru ngu okoro l'eze-ulo iya; unu gude nguahaa mee; mbu gu le ndu a maru epha phe l'ali-eze ngu; me unwanyi, ilu alulu; me ndu ophu i ti ludu okpobe alulu. Unu nodu angu mee ono ekele agwa ophu e meru le mkpola-ododo; me ke mkpola-ochaa; me ophu a kpuru l'onwirubvu; me ke mgborigwe; me k'oshi; me ke mkpuma; mbu agwa ophu ata aphudu uzo; ophu onudu iphe; ophu o dudu iphe, o maru. Obenu le Chileke ophu bu iya gude ndzu

unu; teme iphemiphe, unu eme buru iya be o du l'eka; be unu ta akwabeduru ubvu. ²⁴ Oo ya ziru mkpushi-eka ono o bya edee iphe-a, e deru-a.

²⁵ "Waa iphe, e deru baa: MENE; MENE; TEKELU; PERESINU. ²⁶ Iphe, o bu baa: MENE bu iphe, o bu be bu le Chileke guwaru mboku, ii-buru eze ogo; bya emee g'o jeberu nno. ²⁷ TEKELU buru iphe, o bu be bu l'o turu ngu l'iphe, aatuje iphe; i dapehu. ²⁸ PERESU bu iphe, o bu be bu l'ali-eze ngu be e kehawaru ebo; woru nanu nu ndu Midiya; bya eworu ophuu nu ndu Peshiya."

²⁹ O buru iya bu l'eze, bu Belushaza abya atua ekemu; a bya achita uwe-mgbalanu ono, du uswe-uswe ono gude kwaa Danẹlu akwa; a bya achita iyagba, e gude mkpola-ododo mee woru nyabe iya. A raa ya arara su l'oo ya buwaa onye k'eto le ndu-ishi l'ali-eze ono l'ophu. ³⁰ O buru l'enyashi ono be e gburu eze ndu Babilonu ono, bu Belushaza. ³¹ Dariyosu bu onye Mediya bya aburu eze nochia enya iya. Teke ono be Dariyosu ono nowaru ukporo apha eto l'apha labo.

6

Ejo idzu, a chiru Danẹlu

¹ Eze, bu Dariyosu bya elechaa enya; o du iya ree ememe. O bya ahota ukporo umadzu ishii bya anuchaa phe okwa; mbu bya asu g'o buru phe a-nodu anochi enya iya l'ali-eze iya l'ophu. ² O bya ahota ndu-ishi umadzu eto doberu phe; Danẹlu yiru le ndu k'ono. O buru umadzu eto

ono be ụmadzu ụkporo ishii phọ abyajẹ akọoru iphe, eme l'ibiya ọphu ẹphe bu ishi iya; ọo ya bu g'ọ tọ du iphe eze ọphu e-te ọkpa. ³ Danẹlu ono bya aburu onye kakọta ike lẹ ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi phẹ. Noo kẹle unme, nọ iya l'ẹhu bu unme, kakọta shii. Eze meahaa gẹ ya mee ya onye a-buru ishi l'alị-eze ono l'ọphu l'ọphu. ⁴ Tọbudu iya bu; ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi phẹ ono g'ẹphe ha chọahaa ẹka ẹphe a-gbabe ọkpa chọta iphe, ẹphe a-guru nọ Danẹlu l'ọ meru; ọphu ọ dudu iphe, ẹphe hụmaru, o meru. Ọphu ọ dudu mkparwu, ẹphe hụmaru iya l'ẹhu; kẹle ọ bu onye e gude ire iya ẹka; ọphu oomedu mkparwu; tẹme ọphu oowedu ozi iya gbẹgele-gbẹgele. ⁵ Ọ buru iya bu lẹ ndu ono asu: "Ọ tọ dukwa iphe, anyi byaru ahuma guru nọ nwoke-a; gbahaephọ l'anyi zoru ọkpa laa l'ekemu, duru yẹle Chileke iya."

⁶ No iya; ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi phẹ ono g'ẹphe ha bya achia idzu lanu bya ejepfu eze je asu iya: "Gube eze, bu Dariyosu; nọdukwa ndzu ojejeje! ⁷ Iphe, bukpuo g'a ha buru ndu-ishi l'alị-eze ngu; mẹ ndu-ishi mkpukpu l'ẹnya iya l'ẹnya iya; mẹ ndu nọ-chiru ẹnya eze; mẹ ndu-ishi mgbazi; mẹ ndu ọphu ọkwa phẹ tsotaruru ndu-ishi mkpukpu tukokwaru g'anyi ha chia idzu su gẹ gube eze tua ekemu mee ya g'ọ shihu ike; su g'ọ tọ dukwa onye a-rwọ Chileke iphe; ọzoo agwa; ọzoo nemadzu; a -gufukwa gubedua. G'e mee ya nno ụkporo abalı l'abalị iri. Onye meru iya nọ g'e chie ya l'ogba oduma. ⁸ Eze jiko tua ekemu ọbu ye ẹka l'ekwo iya; mee ya meshia ya ike g'ọ tọ gbanwe agbanwe, bu iya bu g'ekemu

ndu Midiya waa Peshiya aduje, adudu onye agbanweje iya agbanwe.”⁹ Oo ya bu; eze, bu Dariyosu byanu bya atua ekemu; dee ya l'ekwo; bya ebyia aka l'ekwo obu.

Danẹlu l'ime ogba Oduma

¹⁰ Danẹlu maerupho l'eze yewaru aka l'ekwo; o bahu l'ulo iya, bu aka e yeru windo l'ulo eli iya; windo ono be gharu iphu l'uzo Jierusalemu. O nodu egbushije ikpere l'ime ulo aka ono pfuru nu Chileke kele iya ekele ugbo eto mbokum-boku, bu iphe, o shi emejhawaa. ¹¹ O buru iya bu le ndu ono awuru l'odze je ahuma Danẹlu l'eka oopfu anu Chileke g'o yeru iya aka. ¹² Epe bya awupfu eze je anyataru iya ekemu iya ono su iya: “Gube eze! ?O kwa l'i yeru aka l'ekwo pfushia ya ike su l'onye rworu agwa; ozo nemadzu iphe, a -gufukwa gube eze; l'ime ukporo abali l'abali iri-a; g'e chie ya l'ogba oduma?”

Eze su: “Iphe, mu pfuru damokwaru ge mu pfuru iya, bu iya bu ekemu ndu Midiya yee Peshiya, adudu onye agbanweje iya agbanwe.”

¹³ Epe pfuru l'iphe eze su: “Danẹlu ono, yi le ndu a kpuru le ndu l'ali Jiuda ono; ta angakwaru gube eze nchi; ophu okpakwa ishi ke l'i turu ekemu ye aka l'ekwo; o nodu anodujele- a ekpe ekpere akpo eto mbokum-boku.” ¹⁴ Eze numaepho iphe ono, epe epfu ono; iphe ono, o meru ono turwua ya okpoma. O meahaa g'o nafuta Danẹlu. O chokashia uzo iya jasu nchi nodu abya ejihu; ophu o dudu ophu meru nu.

15 Ndu ono byakwa awuru l'odze bya ejepfu eze je asu iya: "Gube eze; nyatakwa g'ekemu ndu Midiya yee ndu Peshiya du; l'eze -tu-buwaa iphe, oo-me; ozo l'o turu ekemu be a taa gbanwejekwa iya agbanwe."

16 Eze tunaa ekemu; e je egude Danẹlu kpuru bya bya echie l'ogba oduma. Eze su Danẹlu: "Jiko ge Chileke ngu onye ibaru aja mkpulumkpuru dzokwaa ngu!"

17 A bya eswita oke mkpuma gude swichia onu ogba obu. Eze bya ebyia ya aka echi-aka iya; bya ebyia ya echi-aka ndu a maru epha phe l'ali-eze iya; g'o to du iphe, aa-gbanwe agbanwe le ndzu Danẹlu. 18 Eze tugbua; o buru iya ala ibe iya. O nokota enyashi ono; ophu o riduru nri; ophu o dudu onye kuru nkwa kpengu l'iphu iya k'eeme iya ehu-utso. Ophu o dudu ike kuru mgbenya.

19 Swichechero; eze kwolihi gbaru oso je l'onu ogba oduma ono. 20 O byarwutaepho ogba ono, e chieru Danẹlu ono ntse; o gude olu aphu chia mkpu su Danẹlu: "Gube Danẹlu; onye-ozu Chileke ophu dzu ndzu! Chileke ngu ono, ibaru aja mboku-mboku ono; ?o duru-a ike dzoo ngu l'aka oduma?"

21 Danẹlu su eze: "Gube eze; nodukwa ndzu ojeje! 22 Chileke mu yekwaru ojozi iya; o bya apyichishia oduma aka l'onu; ophu o dudu ophu kpakporu mu nu me nvo; kele o to dudu iphe, oo-su le mu mejeru iya; ophu o dudu iphe, mu mejeru gube eze."

23 Ehu gbẹ teke ono tsahaa eze utso; tsoshiahaa ya ike. O karu su g'e kufuta Danẹlu l'ogba ono. A bya ekufuta Danẹlu l'ogba obu;

ophu ọ dudu iphe, laru iya me nvo; kele Danẹlu dakobeerupho Chileke iya.

²⁴ Eze tua ekemu; e je achita ndu ono, gba-pheru Danẹlu ono; bya achiru ye l'ogba oduma; me unwu phe; me unyomu phe. Ophu oduma ono ekwekpodanu g'ephe rwua ophu ogba ono. O wochaa phe kpokokongu; labushia anu phe; gwachaa okpu phe yogiri yogiri.

Dariyosu ekweta le Chileke Danẹlu bu iphe

²⁵ Tobudu iya bu; eze, bu Dariyosu bya edeeru oha l'ophu ekwo; bya edeeru ndu ali, nonu; mekpoo ohamoha; opfu-ali phe dugbaa iche iche l'ali ono mgburugburu su:

“G'ehu dukwa unu guu dua k'etsutsu iya!

²⁶ “Nta be mu turu ekemu su-a: ‘G'onyemonye no lekameka l'ali-eze mu-a l'ophu l'ophu tsukotajekwa Chileke Danẹlu ebvu; kwabe iya ubvu!

“ ‘Noo kele oo ya bu Chileke
ophu dzu ndu;
bya aburu Chileke,
a-ndu jasu l'ojeje.

Ali-eze iya ta adudu onye
byaru emebyi iya
emebyi.

O buru iya a-buru eze
jasu l'ikpazu.

²⁷ Onafutaje nemadzu;
teme o ndu abujeru
nemadzu ogbata.

Oomeje ohumalenya;
bya emekwapho iphe,

dụ biribiri l'imigwe
mẹ l'eliphe.
O dzotaru Danẹlu l'ẹka
oduma.' ”

²⁸ Oo ya bụ; upete gbakpoerupho Danẹlu teke ono, Dariyosu bụ eze; yele teke Sayirosu, bụ onye Peshiya bukwapho eze.

7

Danẹlu aphụ ophulenyà

¹ O be l'apha mbụ, Belushaza bụ eze ndu Bábilonu; Danẹlu bya arwọo nrwọ; teme ọ buhukwarupho ophulenyà, byaru iya l'ishi l'ẹka ọ zẹ azẹe eku mgbenya. Ọ gbeshi bya atukoepho iphemiphe ono, ọ rwọru lẹ nrwọ ono dekọta l'ekwo.

² Waa iphe, Danẹlu ono pfuru baa: Mu aphụ ophulenyà l'enyashi; mu bya ele ẹnya; mu hụma pherephere, shi l'uzo ẹno, dụ l'igwe l'ẹka ọoswo-re l'oke eze-enyimu. ³ Oke anụ ẹno, adudu ophu yee ibe iya gba nanụ shi l'ime eze-enyimu ono nyifutagbaa.

⁴ “Kẹ mbụ dụ g'oduma; ole o nwegbaarụ ñkù, dugbaa gẹ k'ugo. Mu nọdu elekpọe ya phọ ẹnya. A bya akwashia ya ñkù ono. A bya apalia ya l'alị pfube apfube. O gude ọkpa labọ pfuru gẹ nemadzụ. A bya eworu obu nemadzụ ye iya l'ime.

⁵ “Anụ k'ẹbo pfukwaru mu phọ l'iphu. Ono dụ g'ejo anụ-egbudu, bụ biye. A bya apalia yebedua mgbureku lanụ. Egara-iphe dụ ẹto ghashihu iya l'ọnu; phachaaru iya apharu l'eze. A sụ iya: 'Gbalihu; taa anụ, ha shii!' ”

⁶ “Ono bvuchaa; mu jeshia ele ẹnya; anụ ọzo pfulwaru mu l'iphu. Ono dụ g'agụ. Ọle o beru l'okpurukpu iya; o fua ñkù ẹno, dukotaepho gẹ ñkù ẹnu. Anụ k'ogiya-a nweru ishi ẹno; ẹme ọ buru iya bẹ a nuru ike g'ọ buru ishi.

⁷ “E mechaa ono; l'ophulenyanya ono, mu aphụ l'enyashi ono kpọekwapho; mu jeshia ele ẹnya; anụ ophu kwe iya ẹno pfulwaru mu l'iphu. Ono nọdu anyị ishi ẹdzu; ẹme ọ nọdu eye ebvu; ẹme ọkpehu paa ya ẹka. Eze iya dụgbaa kẹ phengara-phengara bya adugbaa g'ígwè. Ọ nọdu avuje anụ onye ọ bụ yẹ ya kpatakpata; gude ọkpa zọo ophu phoduru nụ pyakapyaka. Ono te eyetakpodaru ndu ophu ililekpọo; ẹme yẹbedua nweru mpu iri.

⁸ “Mu nọdu arikwadu kẹ mpu ono; ọ nọdu mu l'iphu futa mpu ọzo, ha nwanshii. Ọ buru l'echilabọ mpu ono g'ọ ha bẹ o futaru. Mpu ẹto shi lẹ kẹ mbụ phọ nwofu l'iphu iya. Nwa mpu nshii ono fua ẹnya, dụ gẹ kẹ nemadzụ; bya efua ọnu, etu onwiya ẹpha.

⁹ “Mu nọdu elekpọekwapho ẹnya:

“A bya eworu aba-eze bvube.

Onye ono, bụ O-shi-l'ichee

bya asugaru iya.

Uwe iya nọdu acha

pemu pemu

g'aka-mini-sunoo.

Ẹgbushi, nọ iya l'ishi nọdu

acha phuuphuu g'ẹjí

aturu ọchaa.

Ọku nọdu enwu

phoophoophoo

l'aba-eze iya ono.

Mbu ọkpa aba-eze ono
bụkotaru ọku,
enwu enwunwu.

¹⁰ Ọku nọdu asọ gborogboro
gẹ nggele shi iya l'iphu
asofuta.

Ụnubuku nọdu ejeru iya ozi.
Ụnu iri ugbo unu iri ọzo
pfuru iya l'iphu.

A bya anọ-zia k'ikpe;
a bya ekpuhashia ẹkwọ.

¹¹ “Mu nọdu elekpọekwapho; eshinu nwampu
phọ etukpọekwapho onwiya ẹpha; mu nọdu
elekpọephe ẹnya jasụ e woru anụ ono phua; bya
eworu ogwe iya mebyishia woru chie l'ọku ono,
enwu phoophoophoo ono. ¹² A natachaa anụ
ọphuu g'ẹphe ha alị-eze pẹ; ọle a hakwanuru
pẹ g'ẹphe dzuru ndzu kpọbaa nwupfu.

¹³ “Mu nọdu aphụ ọphulanya l'enyashi ono;
mu jeshia ele ẹnya; ọ dọwaru onye ọphu,
dụephe gẹ Nwa ndiphe, gude urwukpu shi l'igwe
eje abya. Ọ bya abyarwuta l'iphu O-shi-l'ichee
ono; e duru iya durwua ẹka ono gẹdegede. ¹⁴ E
mee g'o nweru alị-eze; bya adu biribiri l'ẹnya;
tẹme emee ya ọ bụru eze. Ọha l'ophu; mẹ ndu
alị, nonu; mẹ onyemonye, shi l'ọhamoha, opfu-
alị pẹ dọgbaa iche iche nọdu abaru iya ẹja.
Alị-eze iya dọephe jasụ l'ojejoje; ọphu ọ byadu
l'abvu abvubvu ọphu; ọphu uswe-ẹka ọ bụ eze
abudu ẹgube iya ọphu ee-mebyi emebyi.”

Iphe, nrwọ ono bu

15 “Tọbudu iya bu; ọ bya atsuhaha muḃe Danẹlu l'ẹhu. Ọphulenyanya ono, mu aphu ono nọdu agbakashi mu ẹhu. 16 Mu bya ejepfu onye lanu l'ime ndu pfuru l'ẹka ono je asu iya g'ọ kọeshikwaru mu iphe, iphe ono bukpuo abubu.

“Ọ bya epfuaru mu iya; bya akọoru mu iphe, bu ishi iphemiphe ono. 17 Ọ su mu ẹ-a: ‘Oke anu ẹno ono bu ndu eze ẹno, l'e-mechaa du l'eliphe-a. 18 Obenu ẹ ke Ọkalibe-kangokotaru-nu l'e-mechaa natachaa ali-eze ono nwowaruro jasu l'ojeje; mbu l'oo-noduwa iya ro l'ẹka jasu ẹ tuutuutu ẹ mimiimii.’

19 “Mu meahaa ge mu maru iphe, anu k'eno ono bukpuo abubu, bu ophu eyetakpodaru ndu ophuu ililekpoo; teme o nodu anyi ishi edzu; anu ophu nweru eze, e meru l'igwe; nvo iya buru onyirubvu; anu ophu ataje onye o bu yee ya pyaapya taa tafu; gude okpa zo ophu phoduru nu tolitoli. 20 Mu mekwapho ge mu maru ke mpu iri ono, du iya l'ishi ono; yee ke nwampu ophu nonyaaru nu bya akpofuta; mpu eto ẹ ndu ophu duhawaanu nwoshihu iya l'ataphu; mpu ophu nweru enya bya enweru onu, etu onwiya epha; teme o kachaa nwibe iya akpabiri. 21 Mpu ono be mu elekpopho enya; o nodu etso ogu bya alwu-kpee phe pho; 22 jasu O-shi-l'ichee rwua bya eworu ikpe bua; haaru ndu-nsọ ke Ọkalibe-kangokotaru-nu enge. Ọ buru teke ono be ndu-nsọ byaru bya atuko ali-eze l'ophu nwokotaru.

23 “No iya; o buru iphe, o pfuru iya baa: ‘Anu k'eno ono bukwa ali-eze k'eno, l'emechaa du l'eliphe. Ono taa dudu g'ali-eze ndu ophuu

ililekpoo. Eliphe mgburugburu be ọo-vu kpatak-pata; zọo ya ọtitoli; gwee ya uji. ²⁴ Mpu iri ono bu uzi umadzu iri, a-buchaaru eze l'ime ali-eze lanu ono. Epe -buchaa eze; onye eze ozo abata l'okwa. Onye k'ono taa dudu ge ndu ophuu. Yebedua a-lwu-kpe ndu eze eto. ²⁵ Onodu epfutoshi Okalibe-kangokotaru-nu; teme l'ookpakwapho ehu. L'o kukebechaa ehu eme ge ya e-me gbanwee mboku; bya agbanwee ekemu. L'a paru haa ya l'eka ugbo lanu; yee ugbo labo; waa mkpirikpu iya. ²⁶ E -mechaa l'a bya anozia k'ikpe; l'a bya anata iya ike iya ono mebyishia. Ike taa dubaedu iya jasụ l'ojejeje. ²⁷ Tobudu iya bu l'a bya eworu ali-eze ono; me okwa-eze; yee akpabiri ali-eze, nokota l'eliphe l'ophu woru ye ndu-nso l'eka; mbu ndu ono, bu phe bu ndibe onye ono bu Okalibe-kangokotaru-nu ono. Onye ono be abubu, o bu eze l'anoziejeje; teme iphe, bukpo ndu bukota ishi anodu abaru iya eja emekwapho iphe, o pfuru.'

²⁸ "Noo eka iphe obu jeberu bu onoya. Mbẹdua, bu Danẹlu rie ya pho l'oriri; meji nodu atofue mu pho mebyi atofu. Mu gbachishi-huchaa nchi. Mu woerupho iphemiphe ono suchia l'ime okpoma mu."

8

Danẹlu ahuma ebili yee mkpi l'ophuleny

¹ O be l'apha, kwe Belushaza apha eto, o shi butaru eze ndu Babilonu; mube Danẹlu byakwa bya aphua ophuleny yekwaru ophu mu puhawaru. ² Mu bya ele enya l'ophuleny

ono; mu nõduwaa lẹ Susa, bu ishi mkpukpu, nõ l'alì ndu Elamu. Ọ buru ẹka mu nõ l'ophulenyanya ono bu lẹ mgboru nggele Ulayi. ³ Mu bya apalia ẹnya jeshia elele; ebili, furu mpu labọ, pfulwaru mu l'iphu. Ọ pfulwaru l'aguga nggele ono; mpu iya ducharra kẹ phengara-phengara. Mpu ono nanu ka nwibe ya shii l'ogologo; teme o buru ono ka ogologo ono futakperu azu. ⁴ Mu nõdu elekpoepho ebili ono ẹnya. Ọ nõdu eme ẹna. Ọ -pfuluru laa l'uzo ẹnyanwu-ariba; l'o pfuluru laa l'uzo isheli; pfuluru laa l'uzo ndohali. Ophu o dudu anu, duru ike kpafu iya l'iphu; ophu o dudu ophu a-du ike anafu iya iphe, o gude. Ọ buerupho iphe, du iya ree be oomeje; teme o paa ẹka apaa.

⁵ Noo ya bu; mu gudekwadu-a arì k'ono; a bya ele ẹnya; mkpi shiepho l'uzo ẹnyanwu-ariba chafuta; tukoepho mgboko l'ophu awugha awugha kẹ wugelengu-wugelengu; ophu okpa erwudu iya alì. Mkpi obu fua mpu, ha shii; mbu woru mpu fua lẹ mgbaka ẹnya iya. ⁶ Ọ byatashia ebili mpu labọ pho l'iphu; mbu ophu mu shi huma, pfuluru l'aguga nggele pho. Ọ nõdu aba mba ehuka ehuka eje abyapfuta iya. ⁷ Mu huma g'o wataru etso ebili ono ogu ehuka ehuka. Ọ nõdu echije ebili ono o-chi-too gude nno chifuchaa ya mpu labọ onoya. Ophu ike apfuluru ge yee ya lwu ogu aduedu ebili ono. Mkpi ono tsuta iya togbu l'alì zo o ya tolitoli. Ophu o dudu onye duru ike dzofu ebili ono l'eka iya. ⁸ Mkpi ono bya apaa igiri igiri. Igiri iya ono panukaepho ẹka; a ku-kwofu eze mpu iya

ono. Mpu ẹ̀no ọ̀zo, ha shii byaẹ̀pho bya efuta l'ẹ̀ka eze mpu lanu pho shi du pho. Mpu ono ẹ̀phen'eno chikotachaaru onu ghagbaa l'uzo ẹ̀ka pherephere shigbaa uzo ẹ̀no, shi l'igwe.

⁹ A nonyaa; mpu ono nanu bya efuta nwampu nshii ọ̀zo. Nwampu nshii ono nonyaa bya apaa ẹ̀ka; bya evuru lashia uzo ndohali; vukwaa shia uzo ẹ̀nyanwu-awawa bya evukwapho shia uzo ali oma ono. ¹⁰ O vua gbiriri jasu o tuko ikpoto iphe, no l'imigwe rwudzuru. O haru igwerigwe kpokpode dukoshia; o dashihu l'ali; o zokota iya tolitoli. ¹¹ O bya ekutse onwiya ge ya ha g'onye-ishi iphemiphe ono. O nata iya ngweja, aanoduje egwe anu iya mboku-mboku; bya emee ulo-nsọ iya ophu ooreedu ire. ¹² O buru atupya Chileke meru g'o gude a chiru ikpoto ndu-nsọ nu iya; bya anukwa iya pho ngweja, eegweje mboku-mboku. Iphe, bukpo iphemiphe, oome nodu agbaru iya upete. E woru ire-lanu hua l'ali.

¹³ Tobudu iya bu; mu bya anuma olu-opfu, onye du nsọ epfu. O gude iya epfupfu; Onye Nso ọ̀zo su iya: “?Oo-nobekpooru ino-beagha teme ophulenyaa-a avua; mbu ophulenyaa ke ngweja, aanu mboku-mboku-a; yee k'atupya, l'akpata ola-l'iswi-a; yee k'eworu ulo-nsọ haaru iya-a; yee k'ikpoto ndu-a, aa-zo tolitoli-a?”

¹⁴ O su mu: “Nchi e-jihukwa bohu unu mgbo ise l'ukporo mgbo iri l'ise l'o buru iya bu l'e wophubaa ulo-nsọ ono azu g'o dubaa nsọ ozobaa.”

Aako iphe ophulenyaa Dánẹ̀lu ono bu

¹⁵ O be ge mube Dánẹ̀lu nokpoepho elekpoepho iphe ono, mu aphu l'ophulenyaa

ono; bya ariḱpoepho g'oo-me doo mu ẹnya; mu bya ele ẹnya; a pḱwaru mu l'iphu. Onye ọbu dọepho gẹ nemadzu. ¹⁶ Mu numa olu-opḱu nemadzu. Ẹka ọ nọ epḱu opḱu ọbu buru l'aguga nggele Ulayi. O kua oku sụ: “Geburelu-e! Mee gẹ nwoke ono maru iphe ono, ọpḱu l'ọpḱulenyanya ono-o!”

¹⁷ Ọ byarwutashia ẹka ono, mu pḱuru ono; ndzu gụahaa mu. Mu dabyierupho dzuladzula. Ọ sụ mu: “Nwa ndiphe. Ọpḱu e-do ngu ẹnya bu l'ọpḱulenyanya-a bukwa iphe, e-me teke ikpazu.”

¹⁸ O gudekwadu-a opḱu ono l'ẹka epḱu eyeru mu; oke mgbenya tu mu; mu zẹe woru iphu kpube l'alị. Ọ bya edenyi mu ẹka bya ekulia mu pḱube apḱube; ¹⁹ bya asụ: “Gẹ mu bya epḱuaru ngu iphe, e-me l'iphu; iphe, e-me teke ẹhu eghu Chileke oke egḱu; kele ọpḱulenyanya-a bukwa iphe, e-me teke e dobewaru edobe lẹ teke ikpazu.

²⁰ Ebili mpu labọ ono, i humaru ono bu ndu ọ nọ-chiru ẹnya pḱe bu eze ndu Midiya yẹe Peshiya.

²¹ Mkpị ono buru eze ndu Gurisu. Oke mpu ono, o furu lẹ mgbaka ẹnya iya ono buru onye eze k'ivuzọ. ²² Mpu ẹnọ ono, futarunu teke ọpḱuu nwofuru pḱe bu alị-eze ẹnọ, e-mechaa shi l'ọha ono pḱukata; ọle ike pḱe taa haduru.

²³ “Ọkwa eze pḱe -bvọepḱo, bu iya bu teke ndu ntupya ono e-meebewaa ike pḱe; noo teke onye eze ọzo a-bata l'ọkwa. Onye k'ono be iphu a-gba igiri igiri; teme l'ọ buru onye opḱu-ephuphu edoje ẹnya. ²⁴ Yẹbedua be ọkpḱeḱu a-du; ọle ọ tọ budu yẹbedua a-nọdu ange onwiya ike. G'oo-gudeje emebyishi iphe a-du biribiri. Iphemiphe, ọ tḱberu ememe l'oojehuru iya; ọpḱu ọ dudu

iphe, ọ tọo nwudu ememe; l'ọ tuko ndu ike du mebyishia; bya emebyishikwapho ndu duru Chileke nsọ. ²⁵ Ughoshi be oo-me g'ọ ndu aka shii. L'o woru onwiya dobe l'onye kakota shii. Teke ono, oo-me ge ndiphe rja le nchi duwaa doo ono bu teke oo-mebyishi ikpoto nemadzu; je apfuru pfu-chia enya Onye-ishi iphe, bu ndu-ishi l'ophu. Ole ee-mechakwaa mebyia ya; obenu l'ọ to budu l'ike ke nemadzu be oo-shi.

²⁶ "A bya l'ophulenyia ophu i phuru; ke nchi ejihu waa nchi aboju; onoya bukwapho eviya. Ole o bu; byabekwadu ono iphe; kele teke onoya e-me dukwadu enya shii."

²⁷ Noo ya; e mechaa ike bya abvukota mube Danẹlu. O mee mu iphe-ememe ujiku olemole. Mu nonyakwaa bya agbalihukwa bya awata ejeru eze ozi, mu ejeru iya. Ophulenyia ono nyia mu ishi edzu; kele o to doduru mu enya.

9

Danẹlu epfu anu Chileke

¹ O rwua l'apha, kwe Dariyosu nwa Kuzakusesu apha lanu; Dariyosu ono bu onye Midiya, e meru eze l'ali-eze ndu Babilonu l'ophu; ² o buru apha mbu, o bahuru l'okwa-eze iya be mbedua, bu Danẹlu guru iphe, e deru l'ekwo opfu Chileke; o doo mu enya; mbu opfu, Nnajiuphu pfuru nu onye mpfuchiru iya ono, bu Jieremaya; su iya le Jierusalemu a-dabyiru buru ochobu no ukporo apha eto l'apha iri. ³ No iya; mu byanu aghaaruru Nnajiuphu, bu Chileke iphu bya epfuahaa nahaa ya; rwoahaa ya arworwo;

aswi ẹgu epfu iya; yee uwe-aphu; woru ntụ kpua onwomu.

⁴ Mu pfuru nụ Chipfu, bu Chileke mu; bya epfushiaru iya iphe-ẹji mu sụ iya:

“Gube Nnajiuphu, bu Chileke, paru ẹka bya adu ebvu; gube onye edobeje ogbandzu nyemobu gu le ndu yeru ngu obu bya emeje iphe, i karu g'e meje. ⁵ Anyi meakwaru iphe-ẹji; bya emeswewaa iphe. Anyi bu ndu ẹjo-iphe bya aburu ndu kwefuru ngu ike. Anyi te emejeedu iphe, i karu sụ g'e meje; ophu anyi edobeeduru iphe, i kperu l'ikpe. ⁶ Anyi ta angabeduru nchi l'olu ndu-ozu ngu phe, bu ndu mpfuchiru ngu; mbu ndu gude epha ngu pfua opfu nu ndu bu eze anyi phe; me ndu-ishi anyi; me ndu bu nna anyi phe; me ndu ali anyi g'ephe hakota.

⁷ “Nnajiuphu, i bu onye pfuberekoto; obenu le g'o du ntanu-a be iphere jiru anyi iphu; mbu anyibe ndu Jiuda; me ndu Jierusalemu; me ndu Izurelu l'ophu; ndu ophu no uzanya; me ndu ophu no ntse; ndu nokpoo l'iphe, bukotakpoo ohamoha ono, i chiru anyi tukaa nanunanu; opfu l'anyi te ekwedu g'e gude ire anyi eka ono. ⁸ Gube Chipfu; anyibedua; me ndu eze anyi; me ndu-ishi anyi; me ndu bu nna anyi phe be iphere jakwaru iphu; kele anyi mewaru ngu iphe-ẹji. ⁹ Nnajiuphu, bu Chileke anyi bu onye aphuje obu-imemini; bya aburu onye aguje nvu; m'obetachakporu anyi kwefuru iya ike. ¹⁰ Anyi te emejeedu iphe, Chipfu, bu Chileke anyi suru g'anyi meje; ophu anyi edobeeduru ekemu ono, o turu ndu-ozu iya, bu ndu mpfuchiru; ephe woru nu anyi ono. ¹¹ Ndu Izurelu l'ophu

mebyikọtawaru ekemu ngu; bya aghawaru ngu azu; ọphu ẹphe emejeędu iphe, ị sụru g'ẹphe mee.

“Noo g'o gude ọnu, a tųru; yẹe ikpe, e riru nte kpebua, e dekotaru lẹ Ekemu Mosisu, bu onye-ozu Chileke tuko buru iphe, e kpuberu anyi l'ishi; opfu l'anyi mewaru ngu iphe-ẹji. ¹² Iphe ono, e pfuru l'oo-me anyi ono; me ọphu a sụru l'oo-me ndu-ishi anyi pẹ be mekotawaru anyi; kele i mewaru g'eze iphe-ẹhuka dapfuta anyi. O toko du-swee iphe, e mejeru lẹ mkpula igwe-a l'ophu l'ophu, ha g'ophu e mewaru ndu Jierusalemu. ¹³ O buẹpho g'e deru iya l'ekwo ekemu Mosisu buẹpho g'eze iphe-ẹhuka ono dapfutakotaru anyi; ọphu anyi ahaduru iphe-ẹji anyi ngabe nchi l'iphe, bu ire-lanu nkengu; shi nno chokwanaa Chipfu, bu Chileke anyi g'o meeru anyi eze-iphe-oma. ¹⁴ Oo ya bu; Chipfu menaa ẹgwegwa paru eze iphe-ẹhuka ono haa; o dapfuta anyi; noo kele Chipfu, bu Chileke anyi bu onye pfuberekoto l'iphemiphe, oome; obenu l'anyi te emeduru iphe, o sụru g'anyi mee.

¹⁵ “Nta-a kwanu; gube Nnajiuphu, bu Chileke anyi, bu onye gude okpehu dufuta ndibe ngu l'ali Ijiputu; mbu gube onye meru; a maru ẹpha ngu byasu ntanu-a; anyi mewaru iphe-ẹji; anyi meswewaru. ¹⁶ Gube Nnajiuphu: eshinu ị buhakpowaa onye emeje iphe, pfuru oto; g'ẹhu ghubuhunu ngu egu; vubuhunuru ndu Jierusalemu ovuma; mbu mkpukpu ngu onoya; mbu ubvu ngu ono, du nsọ ono. Iphe-ẹji, anyi meru; mekpoo ẹjo-iphe, nna anyi pẹ meru mewaru ndu Jierusalemu; yẹe ndibe ngu; ẹphe

buru iphe, ndu nọru anyi mgburugburu gude achi ọchi.

¹⁷ “Nta-a; Chileke anyi; numanu epfufu, mu epfu anu ngu; yee arwowo, mube onye-ozu ngu arwo ngu. Gube Nnajiuphu; menaa g'iphoro, shi ngu l'ataphu duru eze-ulo ngu ono, dabyiru iphoro ono g'epha ngu apfuru. ¹⁸ Gube Chileke; ngabenu nchi numa; sanaa enya huma ge mkpukpu ono, a guru epha ngu ono dabyiru buru ochobu. Iphe, anyi gude arwo ngu iphe-a ta abukwa l'anyi bu ndu pfuberekoto; o buchikwaa l'oo l'i phunukaru obu-imemini. ¹⁹ Gube Nnajiuphu; ngabenu nchi! Gube Nnajiuphu; gunaa nvu! Gube Nnajiuphu; numanu anuma; mee ememe! O kwa g'epha ngu apfuru! Gube Chileke mu; apfushinu upfu; kele mkpukpu ngu ono; me ndibe ngu ono bukwa epha ngu be a guwaru phe!”

Esaa esaa uzi ukporo eto l'iri

²⁰ Teke ono, mu epfu anu Chileke; epfushiru iya iphe-aji, mu meru; mee ophu ndibe anyi, bu ndu Izurelu meru ono; mbu arwo Chipfu, bu Chileke mu l'iswi ehu ubvu iya ono, bu ubvu du nsọ ono; ²¹ be Geburelu; mbu nwoke ono, mu phujehawaru l'ophulanya ono; zierupho phaa nzi lanu byapfuta mu. Teke o byaru bu l'uzenyashi l'egube teke aagwaje Chileke l'uzenyashi. ²² O bya akaru mu su mu-a: “Danẹlu; iphe, mu byaru bukwa ge mu mee g'i kwaa enya; yee g'iphe doo ngu enya. ²³ O kwaro teke ono, i wataru epfu anu Chileke ono be Chileke meru ngu iphe, i suru g'e meeru ngu,

bụ iya bụ iphe, mu byaru gẹ mu pfiaru ngu; kele i bụ onye aakwabe ùbvù, parụ ẹka. Oo ya bụ g'i rikwaa ozi-a ariri; l'o dokwaa ngu pho ẹnya mbụ ophuleny-a:

²⁴ “Ugbo ẹsaa ẹsaa ugbo ukporo ẹto l'iri bẹ a tọwaru okpa iya doberu ndibe ngu; yee mkpukpu ngu ono, du nsọ ono g'e mee g'ephe tupya-buhu ntupya; mee iphe-ẹji meghee; g'e doshia ẹjo-iphe, ephe meshiru; wobata apfubekoto ophu a-du ojeje; woru iphe-ohubama mee l'ophuleny yee mpfuchiru; woru manụ wua l'iphe, kakota adu nsọ.

²⁵ “Owa-a bụ iphe, ii-maru; yee iphe, e-do ngu ẹnya: E -shi teke ono, a toru okpa su g'e mee Jierusalemu g'o du g'o shi du; g'a kpu-phu iya azu; ghiriri jasụ teke k'onye ono, a wuru manụ l'ishi ono; mbụ onye ono, bụ onye-ishi ono, a-byanu ono; bẹ a-buru ugbo ẹsaa ẹsaa ugbo ẹsaa; yee ẹsaa ẹsaa ugbo ukporo ẹto l'ẹbo. Teke ono bẹ aa-kpu-phu iya azu; too ya oji; tua ya owere; ole oo-buru teke aa-nodu eje iphe-ehuka. ²⁶ Teke ugbo ẹsaa ẹsaa ugbo ukporo ẹto l'ẹbo ono bvuerupho; l'e gbua Onye ono, a wuru manụ l'ishi ono; o too duedu iphe, oonwekwaduru. Ndibe onye-ishi ono, a-bya nu ono; abya emebyishia mkpukpu ono; yee ulo ono, du nsọ ono. O buru teke ono bẹ mboku ikpazu ono a-bya g'utso. Aa-lwuepho ogu jasụ l'ikpazu; mbụ l'ola-l'iswi bẹ a tu-buwaru dobe l'oo-du. ²⁷ Yẹbedua bẹ yee ndu du igwerigwe a-gba ndzụ, shihuru ike l'ime ugbo ẹsaa ono nanu; ole ugbo ẹsaa ono -jebuerupho l'echi l'o buchia agwa iphe; yee ngweja. Onye mmebyi abya;

bya eworu ejo ahuma dobe gbiriri jasụ teke ee-mebyishi iya l'ophu, bu iya bu iphe, a tuburu l'ee-mechaa mee onye mmebyi ono."

10

Danẹlu ahuma ojozi-imigwe l'ophulenya

¹ O be l'apha, kwe Sayirosu, eze ndu Peshiya apha ẹto, ọ bahuru l'okwa-eze iya; Danẹlu phua ọphulenya. Danẹlu ono bu iya bu onye ọphu e shi ekuje Beluteshaza. Iphe ono, ọ phuru l'ophulenya ono buru iphe, e-me ememe bya aburu iphe, egoshi l'ogu a-du. Ozi ono bya edoo ya ẹnya; ẹme e mekwaapho g'iphe ono, ọphu l'ophulenya ono doo ya ẹnya.

² Le teke ono be mube Danẹlu no l'aphu-aphu idzu ẹto. ³ Ophu mu erijedu udu nri, guru mu nu. Ophu anu; ozoo mee ekpuduru mu onu; ọphu mu ewotaduru manu-anyinyi nyia l'ehu; gbiriri jasụ idzu-mbekee ẹto ono bvụ.

⁴ O be g'onwa mbu du l'abalị ukporo l'eno; mu pfuru l'aguga Eze Ẹnyimu ono, bu ẹnyimu Tigirisu. ⁵ Mu jeshia apali ẹnya; nwoke lanu pfuwaru mu l'iphu. O yee uwe ọchaa. O buru akpo, e gude mkpola-ododo, kakota ree mee be o gude tu-buta uwe iya l'upfu. ⁶ Akpo ehụ iya nodu akwo murumuru ge mkpuma-kirisolayitu; iphu nodu acha iya ke phuuphuu g'ebemu-igwe; ẹnya iya ẹphenebo nodu achakota iya vaavaa g'oku, enwu enwunwu. Oshi-eka iya yee oshi-okpa iya duchaa swawara swawara g'onvirubvu, a hucharu ahucha. Olu-opfu iya nodu ada g'opfu, a du igwerigwe epfu.

⁷ Noo ya; ọ bụerupho mụbe Danẹlu phuru ọphulenyanya ono kpoloko. Ọphu ndu mu l'ẹphe nọ ahụmaduru iya. Ọle ndzụ-agụgu guderu pẹ; k'ọphu ẹphe gbalaru je edomia onwopẹ. ⁸ Mu nọduepho nwẹkinyi mu; tabẹkpoepho ẹnya l'oke ọphulenyanya ono, mu aphụ ono. Nkwo tsushikota mu mẹ; iphu jikputechaa mu ejikpute g'odzu. Ike bvuẹbekota mu. ⁹ Mu bya anuma ẹka o pfuru opfu yeru mu. Mu nganyaa nchị l'opfu iya; mu woru iphu kpube l'alị. Oke mgbenya tu mu.

¹⁰ A bya edenyi mụbe Danẹlu ẹka; kulia mu pfube; ẹka mu ẹphenebo yee ikpere okpa mu tuko phuhu mu kparikpari. ¹¹ Ọ sụ mu: “Gube Danẹlu; onye aakwabẹ ùbvù, paru ẹka; tokwa nwehu togbo nchị numa opfu-a, mu abya epfuru nu ngu-a. Ozo bu g'i gbeshi pfuru apfuru; kele ọ bukpo ezizi be e ziru mu ge mu byapfuta ngu.” O pfuẹpho nno yeru mu; mu gbalihu pfuru apfuru; ẹhu nọdu aphụ mu ke kparikpari.

¹² Ọ sụ: “Ge ndzụ ba agushi ngu Danẹlu. Eshi le mboku mbu ono, i woru okpoma ngu ghebe onu g'iphe doo ngu ẹnya ono; bya eworu onwongu wozekpo alị l'iphu Chileke ngu; noo teke a numaru olu ngu; e zia mu ge mu bya epfuru yeru ngu. ¹³ Obenu l'onye-ishi alị-eze ndu Peshiya kwachiru mu ọzo ukporo abalị l'abalị lanu. Noo ya bu; Mayikelu, yi l'onye lanu l'ime ndu-ishi bya bya eyeru mu ẹka; kele onye eze ndu Peshiya ono sederu mu l'ẹka ono. ¹⁴ Nta-a be mu byaru ge mu pfiaru ngu iphe, e-me ndu nkengu l'uzo iphu; kele ọphulenyanya ono bu iphe,

e-mechaa mee l'uzo iphu.”

¹⁵ Teke ono, oopfu iphe ono anụ mu ono bẹ mu phuẹrupho yoo; ọphu mu epfukpọdaru m'opfu ilile. ¹⁶ Noo ya; iphe, gbaẹrupho ugbugba gẹ nwa ndiphe bya edenyi mu ẹka l'ẹgbonu. Mu saa ọnu wata epfu opfu. Mu sụ onye ono, pfuru mu l'iphu ono-a: “Gube nnajiuphu mu; ọphulenyaa, mu phuru-a bẹ eyekwa mu ebvu shii. Nta-a ta aduẹkwa ike, dukwadu mu nụ. ¹⁷ Mbụ-a; nnajiuphu; ?denu gẹ mube onye-ozu ngu e-shi bya awata abọ ụja eyeru gube nnajiuphu? Ike ta adukpoeke mu ililekpọ; k'ọphu bụ l'atụ unme tükokwaru rwuhuchawaa mu.”

¹⁸ Tọbudu iya bụ; iphe ono, gbaru gẹ nemadụ ono byakwa bya edenyi mu ẹka ọzo; bya emee; ike dụ mu.

¹⁹ Ọ sụ mu: “Gẹ ndzụ ba agushi ngu; gube amadụ, aakwabẹ ùbvù, parụ ẹka. G'ẹhu dukwa ngu guu! Shihu ike nta-a! Shihu ike!”

Ọ pfuẹrupho opfu ono nụ mu; mu bya arọ-keta ike bya asụ iya: “Nnajiuphu mu; pfuwarọ iphe, iipfu; eshinu i mewaru ike dụ mu.”

²⁰ Ọ byakwa bya epfua ọzo sụ: “?Ị maru iphe, meru g'ọ gude mu byapfutashia ngu? Ọ tọ dukwa g'ọo-nọ-beru; mu alashia azụ jeshia gẹ mu l'onye-ishi ndu Peshiya lwua ọgu ọzo. Mu -mekpechaa onye k'ono; onye-ishi ndu Gurisu a-bya. ²¹ Ọle mu e-vuru ụzo kọadaru ngu iphe, e deru l'ẹkwo ire-lanụ ono. Mbụ l'ọ buẹpho Mayikelu, bụ onye-ishi k'unu bụ onye gbaru mu mkpu kpoloko gẹ mu mekpee phe.”

11

1 “Tọbudu iya bụ; o be l'apha, bụ Dariyọsu onye Midiya apha mbụ, ọ wataru aburu eze; mu gbalihu pfuru ge mu gbaaru iya mkpu; gbobuta iya g'ọ to du iphe, e-me iya nu.

Eze ndu ndohali yee ke ndu isheli

2 “Nta be mu e-gburu ngu opfu tororo. O phodukwaru ndu eze eto, e-mechaa futa le Peshiya. Ophu e-kwe iya eno a-kwatakpo ka ndu ophu g'ephe ha enweru iphe. Teke o gbepho l'eku iya ono nweru ike; l'o kpa-lia onyemonye g'ephe wata etso ali-eze ndu Gurisu opfu. 3 Noo teke onye eze, paru aka apaa l'agbalihu pfuru. Onye k'ono be ali-eze iya a-pa aka apaa. O buru iphe, du iya ree be oo-noduje eme. 4 O -gbalihuchaa ono; l'aabya eworu ali-eze iya obu chikpo woru kee l'uzo, pherephere eshije abya uzo eno, du l'igwe. O to dudu awa iya, oolaru; ophu ike a-dudu iya g'o shi du iya. Noo kele ali-eze iya ono be aa-vu l'ogbarabvu; pata je anu ndu ozo.

5 “Eze ndu ndohali be ike a-du; ole onye lanu le ndu-ishi ojogu iya e-mechaa ka iya ike. Onye k'ono be aka oo-buru eze e-mechaa paa aka apaa. 6 Teke a nokwarupho nwapha olemole; ephe abywa agbaa ndu. Ada-eze ndu ndohali l'e-je aluru eze ndu isheli; g'ee-shi g'o mee g'ephe du le ree. Ole ogbandzu ono e-gbukahu. Noo teke aa-kponyi nwanyi ono enya; yee ndu shi l'ibe eze duru iya laa ji; yee nna, nwuru iya nu; yee ndu bu agbarike iya.

7 “E -mechaa bẹ awa nwanyi ono a-gbalihu g'ọ nọchia ẹnya iya. Onye ono e-tso ndu ojoḡu eze ndu isheli oḡu gude nno baḡu l'ẹka eze ono chiberu ifutu. Oo-tso phẹ oḡu gbiriri jasḡ l'ọ lwu-kpee phẹ. 8 Oo-natachaa phẹ agwa phẹ; yẹe ntekpe, ephe gude onyirubvu wua; mekpoo iphe, ereshi ire ike, bu mkpola-ochaa me mkpola-ododo; chitachaa ya l'ọ buru iya ala ali ndu Ijiputu. O byakwa anokpoo apha olemole; hakpopho eze ndu isheli. O to duhedu iphe, oo-me iya. 9 Noo teke eze ndu isheli e-je eswee ali ndu ndohali. Ole o to dudu g'oo-noberu l'ọ laphu azu l'ali iya. 10 Unwu iya abya akwakobe k'ogu; bya achikobekpoo ndu ojoḡu, a-pa ẹka apaa; ndu a-nodu ekpo kojokojo g'utso, nyiberu anyibe. Ephe alwua oḡu obu lwu-rwua ẹka eze ndu ndohali chiberu ifutu.

11 “Noo teke eze ndu ndohali a-tangirihu; zoru garamugaramu je je etsoo eze ndu isheli oḡu. Ndu isheli abya achikobe ndu ojoḡu, paru ẹka gude bya; ole ndu ndohali alwu-kpele phẹ-a.

12 Teke e rwutaerupho ikpoto ndu ojoḡu ono; eze ndu ndohali egude iya kuahaa onwiya. L'o gbua unu-kuru-unu ndu ojoḡu ono; ole o to budu iya e-me iya g'ọ buwaruro onye ike kachaa adudu.

13 Noo kele eze ndu isheli a-la je achikobe ikpoto ndu ojoḡu ozo, a-kwata ka ke mbu pho shii. A -noepho apha olemole l'ọ byatashia oḡu ozo; l'ọ chiru ndu ojoḡu, kwatakporu du igwerigwe; teme a chiru ngwoḡu chi-jia phẹ ẹka.

14 “Teke ono bẹ aa-du igwerigwe etso eze ndu ndohali oḡu. Ozo bu le ndibe unu ndu ophu emeje ike ike l'e-kwefukwaru iya pho ike; ephe

eshi ẹgube ono mee; ọphulenyaya avua; ọle ọ tọ dudu iphe, ẹphe e-mefu ọnyá. ¹⁵ Noo teke eze ndu isheli a-bya akpua oje kpụ-pheru mkpụkpụ lanu mgburugburu, bu mkpụkpụ, a kpụ-pheru igbulọ mgburugburu; lwuchaa ya lwuta. Ike taa du-ziedu ndu ojogu ke ndu ndohali g'ẹphe nwuphu iya azu; mbu le ndu ojogu phe, kachaa alwushi ogu ike taa dukwa ike apfuru. ¹⁶ Onye eze ono, bataru nu ono a-noduepho emeepho iphe, du iya ree. O tọ dudu onye adu ike agboru iya chijirii. L'ọ bya eworu onwiya sibe gedemu l'ali-oma ono; teme ike adukwa iya pho shii k'ophu ọo-du ike mebyishia ya. ¹⁷ Iphe, oo-me bu l'oo-phubeepho iphu gude ike, o gude nodu l'ali-eze iya l'ophu gude bahu. ẹphe l'eze ndu ndohali abyakwa atugba nanu. L'ọ bya ekuru ada iya kee ya k'ophu ya e-shi l'eka ono lwa ali-eze iya ono; ọle iphe ono, ọochi idzu iya ono be o too meghadu; ophu ooyeduru iya eka. ¹⁸ L'ọ gbẹ teke ono bya aghaaruru ndu bu l'aguga eze-enyimu iphu. L'ọ lwa phe lwuta ndu ophu du igwerigwe. Ọle ọo onye-ishi ojogu lanu e-mechaa buchia iphe-iphere ono; melata iya iphe ono, oome ndu ozo ono. ¹⁹ O -mechaa nno; l'ọ bya alaphu azu je aghaaruru mkpụkpụ nkiya iphu, bu mkpụkpụ le mkpụkpụ, a kpushigbaaru ike l'ali iya. Noo teke upfu a-du iya; l'ọ daa darwua eka a taa humabakpoedu iya ahuma ophu.

²⁰ "Onye a-notsota iya nu abya eye onye ana akiriko; g'o je anakoo ndu ali-eze ono eku phe. A-nopho nwapha olemole l'e gbua yebdua. Ọle e tee gbukwa iya l'ehu-eghu; ophu ọ bukwa teke aalwu ogu.

²¹ “Onye ọzo, bụ onye a-ọtsota onye k'ono a-buru onye a ta gụbeduru iphe; onye a ta akwabedu ùbvù, gbaru onye eze. Yẹbedua egude ẹregede p̄fubata bya eswee ali-eze ono teke ndu nọ iya nù arị l'iphe d̄uebekpoo ree.

²² Ndu ojogu, abya gbukugbuku bẹ ee-rwuta rwufu l'ataphu iya; mbụ gbuchaa gbua onye yẹle iya rifuru nte aburu nanu. ²³ Mbụ lẹ yẹle iya a-gba ndzụ; e -mechaa l'ọ gbaaru iya ẹregede; mbụ gude-a nwa ndu abadu ishi bahu je aburu onye ike d̄u. ²⁴ Teke mkpukpu, kachaa enweru iphe nọgbaro l'ọ tọ dudu onye suru p̄hẹ eme iphe; bụ teke ọo-bata lẹ mkpukpu ono bya eswechaa ya. Noo teke oo-me iphe, nna iya adujeduru ike mee; ophu nna iya oche p̄hẹ emejeduru iya. L'ọ bya eworu iphe, ọ kwataru l'okwata; waa ẹku mmanu ọzo woru keeru ndu ẹp̄he l'iya swi. Ndu sukporu l'ẹp̄he kp̄oru abara; l'ọ chile-a idzu je alwu-kpee p̄hẹ. Ọle iphe ono bẹ o too meribekwaru.

²⁵ “Oo-gude ndu ojogu, d̄u igwerigwe shii gude rokota ike; sua ẹka l'obu jepfushia eze ndu ndohali ọgu. Eze ndu ndohali abya egude ndu ojogu, paru ẹka; teme ike d̄u p̄hẹ gude wota iya ọgu obu. Ọle ọ tọ dudu ike ap̄furu. Ọ buru iphe, a-kpa iya nù bụ ejo idzu ẹregede, aa-chiru iya. ²⁶ Mbụ l'ọo ndu eri nri iya l'a-nodu e-me g'ẹp̄he gbua ya; mbụ lẹ ndu ojogu iya bẹ ee-rwuta rwufu; l'e gbua ndu ophu d̄u igwerigwe l'ip̄hu ọgu. ²⁷ Ndu eze labo ono, l'e-gude ọkpoma mgbashi nodu nọ-kube teburu lanu ede nwibe p̄hẹ edede; ọle ọ tọ dudu ophu e-nweru ishi; kele o -rwuḗkwapho teke a tuburu bẹ mkpochi-

ishi iya a-dụa. ²⁸ Eze ndu isheli e-gudekpọo ẹku, parụ ẹka gude laphu azụ l'alì nkiya; ọle iphe, ọo-nduepho arì bụ gẹ ya mebyia ọgbandzu ono, dụ nsọ ono. E -mechaa l'o mee iphe ono, ọ tųberu ono; ẹme l'ọ lashia alì iya.

²⁹ “Teke a tuburu doberu iya -rwuepho; l'ọ byakwa eswee alì ndohali ọzo; ọle k'ogiya ono l'a-dụ iche e -me lẹ kẹ mbụ; ³⁰ noo kele ndu Kitimu l'e-gude ụgbo-mini phẹ bya etsoo ya ọgu; l'o mee meji atofu iya. L'ọ gbẹ teke ono lashia azụ; je eworu ẹhu-eghu iya swiberu ọgbandzu ono, dụ nsọ ono. Ọ -lwa azụ ono bụ ndu atuba iya l'enyia bụ ndu sụru l'ephẹ ta ayihedu l'ọgbandzu ono, dụ nsọ ono.

³¹ “Ndu ojogu iya a-wụ-lihu wata emerwushi eze-ulo, dụ nsọ ono, a kpushiru ike ono. Ephemẹ abya ewuchia g'a ta gwahẹ Chileke mbokum-boku; bya eworu ẹjo ahuma ọla-l'iswi dobe. ³² L'ọ gude opfu-enwunwu merwushia ndu ọphu mebyiwaru ọgbandzu ono; obenu lẹ ndu huberu Chileke phẹ ama e-shihuẹpho dųngudungu kakpote iya.

³³ “Ndu maru iphe apfuerupho l'aloru ikpoto nemadzụ ẹka lẹ nchì; a makwaru-a l'e -mechaa bẹ ee-gbuchaa phẹ egbugbu; kpọo phẹ ọku; haru tua phẹ mkpọro; kwaa iphe phẹ l'okwata.

³⁴ Ephemẹ -daa l'e yeru phẹ ẹka nwanshii; ẹme ikpoto nemadzụ awuru tsoru phẹ; ọle ephẹ a-ndu etso phẹ etsotso mkpẹ. ³⁵ Ndu ono, bụ ndu maru iphe ono bẹ upfu a-hakwaru-a dụ; k'ọphu aa-hụ phẹ àhúhú g'ephẹ gbuchafu dųebe ree; mee phẹ; ọ tọ dudu ẹka ụta a-dụ phẹ l'ẹhu

gbiriri jasụ ị teke ikpazụ; kele teke ikpazụ ono a-byakwa ị teke a tũberu.”

Eze, l'ekutse onwiya

³⁶ “Eze ono e-mekpọekwapho iphe, dụ iya ree. Ọo-nọdu ekutse onwiya; mee onwiya gẹ ya kakọta iphe, bukota agwa l'ophu shii; bya epfukwapho oke opfu, nchị eteke anumaswee gude epfubyishi Chileke ophu bụ iya nwe agwa l'ophu. Iphe, oome a-nọdukpoepho ejehuru iya gbiriri jasụ oke ẹhu-eghu Chileke ono abvụebe. Noo kele iphe, a tuburu l'oo-me e-mekọtachaa.

³⁷ Ophu o dudu iphe, o byaru agube agwa, shi ị nna iya; ọzoo agwa ono, laru unwanyi l'obu ono. Ophu o dudu agwa, o byaru agube iphe ililekpoo; ọchia iphe, oo-me bụ l'oo-me onwiya g'ọ kakọta iphemiphe onoya shii. ³⁸ Iphe ọzo, ọo-nọdu eme bụ l'agwa, ọo-nọdu akwabẹ ùbvù bụ agwa ụlo, a kpushiru ike; mbụ agwa ophu nna iya phẹ amajeduru. Noo agwa, oo-gude mkpọla-ododo yee mkpọla-ọchaa gude akwabẹ ùbvù bụ ono. Ono bẹ ọo-nuchaa mkpuma, aswa dụ; yee iphe, bukpo iphe, ere ire. ³⁹ O -huma ẹka ọha chiberu ifutu l'o je etsoo phẹ ọgu. O buru agwa ono, shi eshishi ono bẹ oo-gude eme iya. Ndu guberu iya iphe bẹ ọo-kwabẹje ùbvù, parụ ẹka apaa. Oo-me phẹ ephe aburu ishi ndu dụ igwerigwe; l'o woru alị keeru phẹ; ephe apfua ugwo iya.

⁴⁰ “O -rwutashiepho teke ikpazụ ono; eze ndu ndohali etsoo ya ọgu; eze ndu isheli eziepho phaa zipfuta iya; chiru ikpoto ugbo-inya; me ndu agba l'inya; me ikpoto ugbo ọzo mmanu

gude jepfu iya. L'o swekwaaphọ alị ọha, dọ igwerigwe; mbụ sọpyabe phẹ g'ẹka utso gbaru. ⁴¹ Alị-oma ono bẹ oo-swetakwaphọ. Alị ẹka dọ igwerigwe bẹ a-dakọta nụ; obenu lẹ Edomu; yẹe Mówabu; waa ndu-ishi ndu Amọnu bẹ aa-dzọta. ⁴² Oo-bụkpooru ishi ndu alị ẹka dọ igwerigwe; ọphụ ndu Ijiputu anahụkwa iya. ⁴³ Oo-natachaa ndu Ijiputu ẹku mkpọla-ododo yẹe mkpọla-ọchaa phẹ; mękpoo iphemiphe, ẹphe gude baa eze l'ophu. L'o mee ndu Libiya; yẹe ndu Kushi; ẹphe anọdu iya l'ẹka. ⁴⁴ A -nọnyaephe; nzi, e shi l'uzo ẹnyanwu-awawa; yẹle ọzo isheli zia abya eyee ya ebvu. L'o gude oke ẹhu-eghu kwolihu jeshia gẹ ya gbua ikpoto nemadzu pyaapyaa; mbụ meahaa g'ikpoto nemadzu bvụebe. ⁴⁵ Ẹka oo-je anmabẹ eze ọlo-ẹkwa iya bụ lẹ mgbaka Eze Ẹnyimu yẹe oke ụbvú ono, dọ ụbvù l'ẹnya bya adu nsọ onoya. Ọle ike bvujenu iya phọ; ọphụ ọ dukwa onye byaru agbaru iya mkpu.”

12

Teke ikpazu

¹ “Sụ-a; teke ono bẹ Mayikelu, bụ eze ndu-ishi, bụ iya nọ swiru ndibe unu a-gbalihu. Teke ono a-buru teke oke iphe-ẹhuka a-du; ọdu iphe-ẹhuka ọphụ eteke adu-swee nụ; eshinu ọhamoha wataru adudu jasụ teke ono. Ọle teke ọbu bẹ aa-dzotakwa-a ndibe unu; mbụ iphe, bụkpoo onye a humaru l'e deru ẹpha iya l'ẹkwo ono. ² Ikpoto ndu kuwaru mgbenya; mbụ ndu e kpochiwaru ẹja, dọ l'alị e-tetachaa. O nweru ndu ọphụ e-teta jeshia anọdu ndzụ ojejeje; ndu

ọphuu eteta eteta iphere buru ndu aa-nọdu asọ oyi jasụ l'ojejoje. ³ Ọzo bụ ọ ndu maru iphe l'a-nọdu egbu nwiinwii g'ogbunwiiinwii k'akpaminigwe. Ndu meru ikpoto nemadzu; ephe buru ndu pfuberekoto; eke paapaapa ge kpokpode jasụ l'ojejoje. ⁴ Ọle-a; gubedua, bụ Danẹlu; kpuchikwaa iphe, e deru l'ekwo-a ekpuchi; woru iphe-ohubama mee ya g'ọ dọ gbiriri jasụ teke ikpazu. Noo teke ikpoto nemadzu e-tsoru ekameka aghaphe achọ g'ephe kabaa amaru iphe.”

⁵ Tọbudu iya bụ; mube Danẹlu jeshia ele enya; a duwaa ẹbo pfuru mu l'ataphu. Onye ọphuu pfuru l'agugu nggele ono azu iya ọwa-a; onye ọphuu pfuru l'azu iya ọphuu. ⁶ Onye lanu tufuepho onu su nwoke, yeru uwe-ochaa, no-ngokotaru mini, no le nggele ono su iya: “? Ọo-no-beru ino-beru-agma; oke akpabiri iphe-a emee?”

⁷ Nwoke ono, yeru uwe ochaa ono, no-ngokotaru mini, no le nggele ono bya apalia ekutara iya; yee ekicha iya ephekerephe. Mu numa g'o rifuru angu, o gude onye ono, a-no ojejoje ono ria su: “Ọo-buru ugbo lanu; yee ugbo labo; waa mkpirikpu iya. Ọ buru teke ono, e mechaerupho; ophu o dukpoedu ike, du ililekpoo; noo teke ee-meghe iphemiphe ono.”

⁸ Mu numakwa iphe, o pfuru-o; ole o to doduru mu enya. Mu jia su: “Nnajiuphu mu-e! ?Bukpoo gunu a-buru mkpochi-ishi iphemiphe ono?”

⁹ O su-a: “Jeshia iphe, iije Danẹlu; kele opfu ono be e kpuchiru ekpuchi. E wowaru iphe-ohubama mee ya g'ọ noo jasụ le teke

ikpazu. ¹⁰ Ikpoto nemadzu bę ee-mekwa g'ęphe gbuchafu; mee phe; ęphe aduebe ree; buru ndu a huru l'oku jasę ęphe gbuchafu. Ole ndu ęjo-iphę a-noduepho eme ęjo-iphę, ęphe eme. O tọ byadu edo ndu ęjo-iphę ęnya; obenu lę ndu maru iphe bę oo-dokota ęnya ree.

¹¹ "E -shi mboku ono, e wuchiru g'a ta gwahe Chileke mboku-mboku pho; bya eworu ęjo ahuma ọla-l'iswi dobe pho; bę a-du unu abali ęto l'ukporo abali ęno l'abali iri. ¹² Onu-oma bę a goru nu onye a-nodu ngabe; no-rwua g'ọ bvuchaa; mbu unu abali ęto l'ukporo abali ęno l'abali iri ono.

¹³ "O -buru kę gubedua; jeshia iphe, iije jasę teke ikpazu. Ii-la je atuta unme; teke o rwuru lę mboku ikpazu; l'iteta bya anata okiphe, rwuberu ngu nu."

Bayiburu Izii
Izii: Bayiburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d